Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 17 (5143)
СТУДЗЕНЬ
20
НЯДЗЕЛЯ
1935 г.
год выдання XVII

Пастанова XI усебеларускага з'езда советаў па дакладу старшыні СНК БССР т. М. М. Галадзеда

1. ЗАСЛУХАЎШЫ І АБМЕРКАВАЎШЫ ДАКЛАД СТАРШЫНІ СНК БССР ТАВ. ГАЛАДЗЕДА АБ ДЗЕЙНАСЦІ ЎРАДА БССР ЗА ЧАС АД X З'ЕЗДА СОВЕТАЎ XI УСЕБЕЛАРУСКІ З'ЕЗД СОВЕТАЎ ЦАЛКАМ І ПОЎНАСЦЮ АДАБРАЕ ПАЛІТЫЧНУЮ І ПРАКТЫЧНУЮ ДЗЕЙНАСЦЬ УРАДА БССР, ЯКАЯ ЦАЛКАМ АДПАВЯДАЕ ГЕНЕРАЛЬНАЙ ЛІНІІ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ.

2. ДЛЯ ВЫПРАЦОЎКІ РЭЗАЛЮЦЫІ ПА ДАКЛАДУ АБ СПРАВАЗДАЧЫ ЎРАДА БССР З'ЕЗД ПАСТАНАЎЛЯЕ ВЫЛУЧЫЦЬ КАМІСІЮ Ў НАСТУПНЫМ СКЛАДЗЕ: тт. ГАЛАДЗЕД, ВАЛКОВІЧ, САКОВІЧ, РЫСКІН, РАТНЕК, ЧАРНУШЭВІЧ, БЕНЕК, СМІРНОЎ, ХАЦКЕВІЧ, КАВАЛЬЧУК, АЎГУСТАЙЦІС, КОНІК, АВЕРЫН, ЖУКОВІЧ, МАЛАШОНАК, ПУШЧЫН, ЦАРОНАК, КНЯЗЕЎ, МІЦЬКОЎ, КОНЮХАЎ, ЮНГ, ШОЛКАЎ, КАЛАБКОЎ, ЗУБРЫЦКІ, ЦЫГАНКОВА (РАБОТНІЦА ФАБРЫКІ «ДЗВІНА»), ЯЗЭПАЎ (КАЛГАСНІК, РАГАЧОЎ), САКОВІЧ ВЕРА (КАЛГАСНІЦА, ОРША), ВАЙНМАН, СМАРОДЗІНА (СТАРШЫНЯ СЕЛЬСОВЕТА), СЕЛЕЗНЁВА, ГОРЫН.

XI усебеларускі з'езд советаў

НАРОДНАМУ КАМІСАРУ АБАРОНЫ СССР тав. ВАРАШЫЛАВУ

Дарагі Кліменцій Ефрэмавіч!

Вам, жалезнаму палкаводцу абароны соцыялістычнай радзімы, аднаму з лепшых саратнікаў любімага правадыра працоўных, таварыша Сталіна, мы, дэлегаты XI усебеларускага з'езда советаў, шлем сваё шчырае палкае прывітанне.

Совецкая Беларусь прышла к XI з'езду советаў з найвялікшымі перамогамі. Адсталая, забітая, некультурная, суцэльна няграматная калонія царызма, — вось чым была Беларусь у царскі час. Соцыялістычная Октябрская рэволюцыя адкрыла новую гісторыю, новае жыццё для працоўных Беларусі. На аснове дыктатуры пролетарыята, на аснове ажыццяўлення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, пры ўсямернай брацкай дапамозе ўсяго Совецкага Саюза, БССР, як неадлучная частка вялікага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, ператварылася ў адну з перадавых соцыялістычных рэспублік, краіну новых фабрык і заводаў, соўгасаў і калгасаў, суцэльнай граматнасці і высокага росквіту соцыялістычнай па зместу і нацыянальнай па форме культуры, у краіну шчаслівага, раданага жыцця. Мы адстаялі разам з рабочымі і сялянамі ўсяго Саюза ССР гэта светлае жыццё ў барацьбе з нямецкім імперыялізмам, белапольскімі акупантамі, рускімі белагвардзейцамі. Мы дабіліся поспехаў на аснове кіраўніцтва непахіснай ленінска-сталінскай партыі большэвікоў, якая разграміла контррэволюцыйны трацкізм, зіноўеўска-каменеўскае контррэволюцыйнае атрэп'е, правы апартунізм, разграміла контррэволюцыйных беларускіх нацыянал-дэмакратаў, рускіх вялікадзяржаўных шавіністаў і шавіністаў яўрэйскіх, польскіх і інш.

БССР вырасла ў крэпасць соцыялізма.

Рабочыя, калгаснікі і ўсе працоўныя Совецкай Беларусі разам з Чырвонай арміяй аберагаюць совецкую граніцу як зяніцу вока.

Мы запэўняем вас, наш дарагі і любімы жалезны нарком абароны пролетарскай краіны, што ўсе да аднаго рабочыя і калгаснікі і ўсе працоўныя Совецкай Беларусі, уся наша совецкая краіна з'яўляецца зоркім вартавым па ахове совецкіх межаў. Клопатам і любоўю ўсёй краіны, усіх працоўных акружана наша доблесная Чырвоная армія. Вораг, які паспрабуе перайсці нашу граніцу, сустрэне непранікальную сцяну з усіх працоўных.

Гора таму, хто пасягне на нашу зямлю, на нашу працу, на наша светлае соцыялістычнае жыццё.

Астаткі эксплаататарскіх класаў унутры краіны шалёна супраціўляюцца соцыялістычнаму наступленню. Контррэволюцыйныя трацкісцка-зіноўеўскія падонкі, гэтыя гнусныя найміты міжнароднай контррэволюцыі, ператварыліся ў белабандытаў, зладзейскі забіўшых правадыра ленінградскіх большэвікоў, аднаго з лепшых сыноў нашай радзімы — Сергея Міронавіча Кірава.

На гэту гнусную вылазку класавага ворага мы адкажам узмацненнем яшчэ большай пільнасці, узмацненнем нашай барацьбы па канчатковаму выкрыццю і знішчэнню ўсіх ворагаў дыктатуры пролетарыята.

Няхай жыве вялікі правадыр і настаўнік працоўных усяго свету Іосіф Вісарыёнавіч СТАЛІН!

Няхай жыве непераможная, доблесная наша Чырвоная армія!

Няхай жыве жалезны палкаводзец абароны СССР Кліменцій Ефрэмавіч ВАРАШЫЛАЎ!

ПРЭЗІДЫУМ З'ЕЗДА.

ВЯЛІКІ ГІСТАРЫЧНЫ ВЫНІК

XI з'езд советаў заслухаў і абмеркаваў даклад старшыні Совета Народных Камісараў БССР тав. М. М. ГАЛАДЗЕДА аб рабоце ўра-

Гэтыя поспехі асабліва рэльефна вырысоўваюцца на фоне ўсеагульнага эканамічнага крызіса, ахапіўшага ўсе без выключэння капіталістычныя краіны.

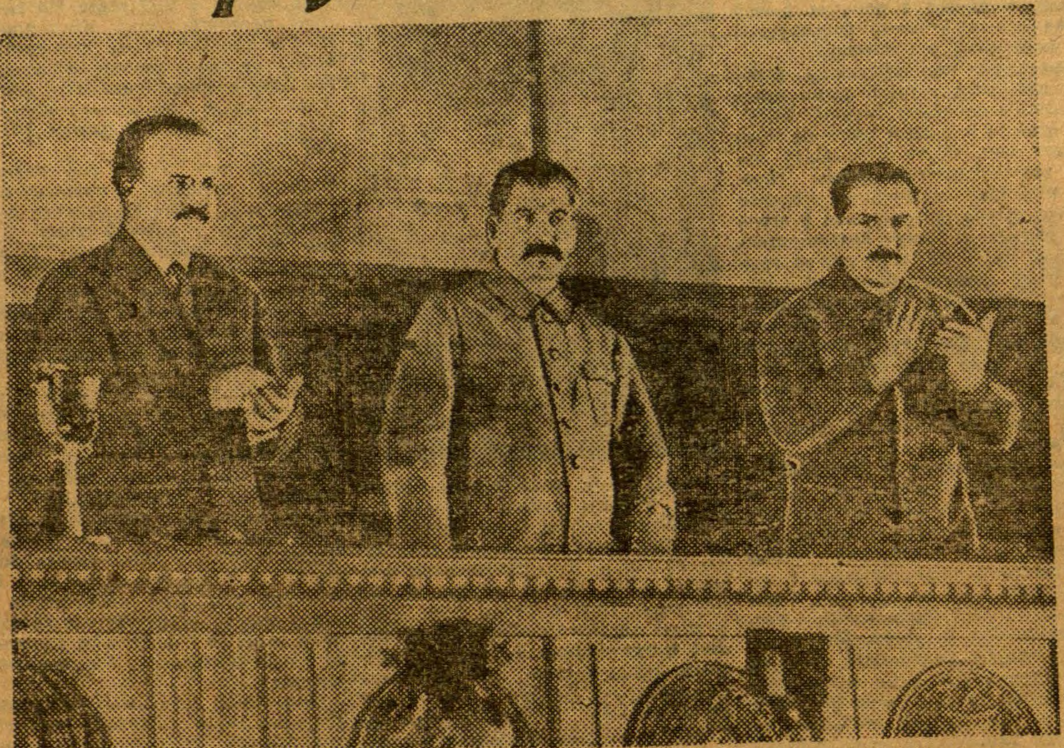

Таварышы СТАЛІН, МОЛАТАЎ і КАГАНОВІЧ у прэзідыуме XVI з'езда советаў РСФСР.

Заключнае слова т. М. М. Галадзеда

Таварышы, у спрэчках па справаздачы ўрада выступіла 78 дэлегатаў з'езда.

Усе аратары пацвердзілі тыя поспехі рабочых, калгаснікаў і ўсіх працоўных БССР, аб якіх я вам далажыў у сваім дакладзе.

Усе аратары ў сваіх выступленнях дапаўнялі мой даклад і прыводзілі рад яркіх прыкладаў і фактаў работы і жыцця паасобных раёнаў, заводаў, калгасаў і соўгасаў. Гэта сведчыць аб тым, што як уся выбарчая кампанія советаў, якую мы праводзілі, так і работа нашага з'езда праходзіць вельмі актыўна. Яна гаворыць аб удыме актыўнасці і аб жывым інтарэсе мас да тэй работы, якая праводзіцца ў нашай дзяржаве. І гэта тлумачыцца галоўным чынам тым, што работа нашага совецкага ўрада ёсць работа

валіся дэлегатамі з'езда ў сваіх выступленнях, збяро і ўлічыць у далейшай сваёй рабоце з тым, каб іх цалкам і поўнасцю ажыццявіць.

Таварышы, характэрнай рысай спрэчак на з'ездзе і спрэчак на фабрыках і заводах з'яўляецца тое, што ні аднаго чалавека не знайшлося, які-б адмаўляў тыя поспехі, з якімі прышлі рабочыя і калгаснікі Беларусі на свой XI з'езд советаў.

Гэтыя поспехі вялікія. Адначасова перад намі стаіць і многа новых задач і задач вялікіх. Таму, таварышы, падагульваючы спрэчкі, я хачу напомніць вам, што калі ёсць у нас вялікія поспехі, то перад намі стаяць і вялікія задачы, якія патрабуюць ад нас далейшай напружанай, энергічнай работы. Мы не павінны супакойвацца на гэтых поспе-

рэволюцыянерамі зіноўеўска - трацкісцкай групы. Па паведамленню т. Валковіча дэлегаты з'езда выразілі адабрэнне перадачы справы Зіноўева, Каменева і інш. у ваенную калегію Вярхсуда і патрабавалі суровага пакарання для іх, для гэтых здраднікаў і перабежчыкаў Зіноўева, Каменева, Еўдакімава і інш. Пролетарскі суд па заслугах пакараў гэтых здраднікаў рэволюцыі, саюзнікаў фашызма і пасадзіў у турму на тэрмін ад 10 да 5 год. Няма сумнення ў тым, што ўсе дэлегаты XI з'езда советаў, як і ўсе працоўныя БССР, цалкам і поўнасцю ўхваляць рашэнне пролетарскага суда (працяжныя воплескі).

Таварышы! Праз пару дзён рабочы клас і працоўныя СССР, як і ўсяго свету, будуць праводзіць жалобныя дні ў сувязі з адзінаццатай гадавінай смерці вялікага геніяльна-

ДЗЕННІК XI УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ

Ранішняе пасяджэнне 18 студзеня

* Старшынствуе тав. **Жуковіч.** Прадаўжаюцца спрэчкі па справаздачы ўрада.

* Тав. **Домбаль,** віцэ-прэзідэнт Беларускай Акадэміі навук, падрабязна спыняецца на пытаннях лепшага і больш рацыянальнага скарыстання рабочага дня і наяўнага абсталявання на прадпрыемствах.

* Тав. **Зубрыцкі,** дырэктар Бабруйскага лесакамбіната, спыняецца на неабходнасці паляпшэння работы па лесазагатоўках і вывазцы.

* Старшыні двух буйных горсоветаў і райвыканкома тт. **Аверын** (Віцебск), **Малашонак** (Гомель), **Міцькоў** (Орша), расказалі з'езду аб велізарных поспехах, дасягнутых іх гарадамі, якія зараз ператвараюцца ў культурныя індустрыяльныя цэнтры.

* З вялікімі прамовамі выступілі тт. **Амбражунас** (нарком комунальнай гаспадаркі), тав. **Саакян** (намеснік старшыні СНК БССР) і тав. **Гераўкср** (сакратар ЦСПСБ).

* З'яўленне на трыбуне камандуючага Беларускай ваеннай акругай тав. **Убарэвіча** выклікала гром апладысментаў.

З затоенай увагай на працягу цэлай гадзіны слухалі дэлегаты змястоўную і баявую прамову тав. Убарэвіча аб гаспадарчым будаўніцтве БССР і ўзмацненні абароназдольнасці краіны. Прамова тав. Убарэвіча не раз перапынялася гучнымі воплескамі ўсёй залы. Канец яго прамовы з'езд сустрэў крыкамі «ўра» і лозунгамі: «Няхай жыве Чырвоная армія!», «Няхай жыве жалезны нарком тав. Варашылаў!», «Большэвіцкае прывітанне тав. Убарэвічу!».

* У сваёй глыбока змястоўнай прамове т. **Готфрыд** (заг. прамысловым аддзелам ЦК) падвергнуў жорсткай крытыцы работу нашай прамысловасці і асабліва работу кіраўнікоў папяровых фабрык у Чашніках і Добрушы, Гомельскага дрэваапрацоўчага камбіната і іншых прадпрыемстваў, не даўшых магчымасці БССР рапартаваць ЦК ВКП(б), XI з'езду советаў і саюзнаму ўраду аб выкананні гадавога промфінплана.

* На трыбуне дэлегацыя рабочых і калгаснікаў Гомельшчыны. З прывітаннямі выступілі тт. **Карасік** — рабочы завода імя Ланцуцкага і **Еўстаф'еў**—стары рабочы, ордэнаносец.

* Рабочыя і калгаснікі **Магілеўшчыны** паднеслі з'езду партрэт тав. **Сталіна,** зроблены з прадукцыі Магілеўскай скуранай фабрыкі, партрэт тав. **Гікало,** вышыты з шоўку рабочымі швейнай фабрыкі, совецкі герб, зроблены з шоўку фабрыкай «КІМ».

* З прывітаннем ад магілеўскай дэлегацыі выступіў тав. **Казакоў.**

* На прывітанне дэлегацыі ад імя з'езда адказваў тав. **Жуковіч.**

Вячэрняе пасяджэнне 18 студзеня

* Старшынствуе тав. **Чарнушэвіч.** З'яўленне тав. **Гікало** ў прэзідыуме сустракаецца бурнай авацыяй.

* На трыбуне намеснік наркома асветы тав. **Дунец,** які яркімі фактамі і лічбамі даказвае аграмаднейшыя перамогі, атрыманыя намі на фронце мастацтва.

* З'езд прышла вітаць шматлікая калона работнікаў навукі БССР на чале з акадэмікамі **Бурстыным, Домбалем, Афанасьевым, Грэдзінгерам, Замоціным, Вальфсонам, Гаўсманам, Панкевічам.**

* На трыбуне праф. **Дарожкін.** Ён гаворыць аб вялікай і практычнай рабоце, якую праводзіць навуковы калектыў Беларускай Акадэміі навук і яе інстытутаў, аб дапамозе, якую Акадэмія аказвае па-

з'езд слухаў з напружанай увагай.

* Доўгай авацыяй сустрэў з'езд выступленне народнага паэта **Янкі Купалы.**

* З творчым рапартам выступалі т. **Броўка,** які чытаў урывак з паэмы «Менск», т. **Харык,** які чытаў верш, прысвечаны Далёкаму Ўсходу, тав. **Кавальскі,** які чытаў на польскай мове верш, прысвечаны XI з'езду советаў, і тав. **Александровіч,** прачытаўшы рад вершаў.

* Ад імя з'езда на прывітанне работнікаў навукі і культуры выступаў тав. **Чарнушэвіч.**

* У спрэчках па справаздачы ўрада на вячэрнім пасяджэнні выступілі т. **Кузьмін**—старшыня Полацкага райвыканкома, і тав. **Глезераў** — памочнік пракурора рэс-

З'езд аднадушна вынес пастанову, у якой гаворыцца, што «XI УСЕБЕЛАРУСКІ З'ЕЗД СОВЕТАЎ ЦАЛКАМ І ПОЎНАСЦЮ ЎХВАЛЯЕ ПАЛІТЫЧНУЮ І ПРАКТЫЧНУЮ ДЗЕЙНАСЦЬ УРАДА БССР, ЯКАЯ ЦАЛКАМ АДПАВЯДАЕ ГЕНЕРАЛЬНАЙ ЛІНІІ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ».

Гэта рашэнне з'езда мае выключна вялікае палітычнае значэнне. Яно ёсць выражэнне імкненняў мільёнаў працоўных нашай краіны. Звыш 70 дэлегатаў з'езда ад імя працоўных БССР выступалі на трыбуне з'езда, адзначалі грандыёзнейшыя поспехі, атрыманыя намі на ўсіх франтах соцыялістычнай будоўлі. Дэлегаты ўносілі рад канкрэтных прапаноў, звязаных з паляпшэннем нашай работы на асобных участках соцыялістычнага будаўніцтва.

Пад агонь большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі бралі выступаючыя асобныя недахопы.

У сваіх выступленнях лепшыя прадстаўнікі рабочага класа, калгаснікаў, працоўных дзяліліся сваім вопытам. Паказвалі «сакрэты» перамог і раілі адстаючым прадпрыемствам, раёнам, калгасам, як лепш узняцца да ўзроўню перадавых, як дасягнуць у соцыялістычным спаборніцтве першынства.

Спрэчкі па справаздачы ўрада з'явіліся найярчэйшай дэманстрацыяй працоўных мас іх беззаветнай адданасці ленінскай нашай партыі, яе сталінскаму ЦК і вялікаму СТАЛІНУ.

Адзін за адным падымаліся на трыбуну рабочыя, калгаснікі. Яны па-гаспадарску падыходзілі да кожнага ўчастка работы. Калі гутарка ішла аб поспехах, адчувалася шчырая пролетарская гордасць за поспехі нашай партыі, за поспехі соцыялістычнага будаўніцтва. Калі гутарка ішла аб недахопах, яны смела, па-большэвіцку іх адзначалі, па-дзелавому давалі парады, як трэба іх зніштажаць.

Кожнае выступленне на трыбуне было найярчэйшым доказам росту палітычнай актыўнасці і свядомасці працоўных, найярчэйшым доказам іх бязмежнай адданасці справе ЛЕНІНА-СТАЛІНА. Іменна толькі ў гэтым поспех, толькі ў гэтым зарука перамог.

Наша партыя ўзначальвае і накіроўвае гэту творчую актыўнасць сваімі чулымі, уважлівымі адносінамі да чэснага труженіка, яна натхняе яго на творчы шлях, кіруе і напраўляе яго дзейнасць.

Вазьміце выступленні калгаснікаў тт. ЗЫБЛЮК, УКРАІНЕЦ, ЯЗЭПАВА, рабочых тт. ШЫФРЫНОЙ, СЕЛЯЗНЁВАЙ і інш. Хіба гэта не бліскучае пацвярджэнне таго, што ў нас кожны працоўны душой хварэе за сваю дзяржаву, кожны працоўны рашае аграмаднейшай важнасці дзяржаўныя пытанні.

Аграмаднейшыя перамогі, атрыманыя нашай партыяй на ўсіх франтах соцыялістычнай будоўлі, ёсць рэзультат большэвіцкага ажыццяўлення генеральнай лініі нашай партыі, рэзультат правільнага ажыццяўлення ленінскай нацыянальнай палітыкі.

Тав. ГАЛАДЗЕД у сваім дакладзе з надзвычайнай яркасцю на прыкладах БССР і Заходняй Беларусі паказаў, як у нас, у Совецкай Беларусі, адбываецца небывалы росквіт эканомікі і культуры, і як там, у Заходняй Беларусі, якая знаходзіцца пад ярмом польскага імперыялізма, адбываецца ўсё большы далейшы эканамічны і культурны развал і зруйнаванне. Занепад прамысловасці і сельскай гаспадаркі, жудаснае збядненне працоўных, соцыяльны і нацыянальны ўціск — вось што характарызуе становішча працоўных у Зах. Беларусі.

Тройчы праклятыя беларускія нацыянал-дэмакраты, вялікадзяржаўнікі, шавіністы розных масцей іменна імкнуліся к таму, каб адарваць БССР ад Совецкага Саюза і ператварыць яе ў калонію імперыялізма, каб надзець новае капіталістычнае ярмо на шыю працоўных.

Партыя і ўрад разбілі гэтыя контррэволюцыйныя намеры буржуазных нацыяналістаў, выкрылі перад шырокімі працоўнымі масамі іх контррэволюцыйную сутнасць.

Разбіты ўшчэнт і контррэволюцыйныя трацкісты і правыя апартуністы, прабаваўшыя звярнуць нас з правільнага ленінскага шляху.

У барацьбе з класавым ворагам і яго агентурай заваёўвалася перамога за перамогай.

Класавы вораг разбіт, але не дабіт. З'езд завастрыў увагу ўсіх працоўных на павышэнні большэвіцкай пільнасці, на далейшым выкарчоўванні без астаткаў класавага ворага і яго агентуры.

На забойства лепшага сына партыі тав. КІРАВА трацкісцка-зіноўеўскім ахвосцем працоўныя адказалі яшчэ большым згуртаваннем сваіх радоў вакол ленінскай партыі і вялікага СТАЛІНА.

З'езд з'явіўся дэманстрацыяй магутных перамог пролетарскага інтэрнацыяналізма. Бо толькі пад гэтым сцягам мы маглі дабіцца аграмаднейшых поспехаў.

Поспехі БССР ёсць поспехі ўсяго Совецкага Саюза. Яны ёсць рэзультат брацкай інтэрнацыянальнай дапамогі ўсяго СССР і ў асаблівасці рускага пролетарыята. Яны ёсць рэзультат большэвіцкага кіраўніцтва з боку ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша СТАЛІНА.

БССР была, ёсць і будзе магутным соцыялістычным фарпостам вялікага Саюза Советаў, на рубяжы з капіталістычным Захадам.

Працоўныя з трыбуны з'езда пакляліся яшчэ больш узмацніць ахову нашых свяшчэнных соцыялістычных граніц, яшчэ больш узняць нашу пільнасць. І калі спатрэбіцца, то ўсе, як адзін, грудзьмі ўстанем, аддамо ўсё, а калі будзе патрэбна і жыццё за справу нашай соцыялістычнай радзімы, за справу соцыялізма.

Працоўныя заявілі, што пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б) і правадыра партыі таварыша СТАЛІНА, пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б на чале з тав. Гікало мы яшчэ больш узнімем тэмпы і якасць нашай работы ў барацьбе за выкананне грандыёзнейшых планаў другой пяцігодкі, пяцігодкі пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства.

шырокіх працоўных мас — рабочых на фабрыках, на заводах, калгаснікаў—на калгасных палях.

Таму, таварышы, у мяне няма патрэбнасці спыняцца на выступленнях паасобных аратараў, бо ніхто з выступаючых не абвяргаў ні тых вынікаў работы ўрада, аб якіх я дакладваў, ні тых асноўных задач, якія высунуты мною ў дакладзе. Гэта ў сваю чаргу дае мне права думаць, што дзейнасць урада БССР за справаздачны перыяд XI усебеларускі з'езд советаў адобрыць **(воплескі).**

Таварышы, калі я адзначаю актыўнасць, якая выявілася сярод дэлегатаў з'езда, то я павінен сказаць вам, што гэта актыўнасць дэлегатаў з'езда ў дзесяткі раз памножана актыўнасцю шырокіх рабочых мас і калгаснікаў на фабрыках і ў калгасах. Калі мы заглянем на фабрыкі, на заводы і ў калгасы нашай Беларускай рэспублікі, то аказваецца, што і там ідуць спрэчкі па справаздачы ўрада БССР, аказваецца, што даклад урада БССР аб сваёй дзейнасці разам з з'ездам абмяркоўваецца тысячамі і тысячамі рабочых і калгаснікаў. На фабрыках і заводах, у калгасах таксама ідуць завочныя спрэчкі па майму дакладу. У Віцебску па ініцыятыве лепшых людзей Віцебска, ударнікаў заводаў і фабрык адразу пасля даклада разгарнуліся на прадпрыемствах шырачэзныя спрэчкі па дакладу. Больш 4-х тысяч чалавек на фабрыках і заводах Віцебска ўжо выказаліся па справаздачы ўрада БССР. Больш 640 аднадзенных фабрычных газет, прысвечаных завочным спрэчкам, ужо выпушчаны з рознымі практычнымі вельмі цікавымі прапановамі. Такое-ж абгаварэнне справаздачы ўрада праходзіць у Менску, на менскіх фабрыках і заводах, па кватэрах рабочых. Таксама і ў іншых гарадах і калгасах Беларусі.

Як бачыце, таварышы дэлегаты з'езда, рабочыя і калгаснікі, якія вас паслалі на XI з'езд, яны адначасова з вамі шырока абмяркоўваюць даклад аб дзейнасці ўрада БССР, уносяць сотні вельмі цікавых прапаноў, якія мы разбяром і безумоўна ўлічым у далейшай рабоце ўрада. Многія рабочыя адначасова з прапановамі бяруць на сябе новыя абавязкі, а многія сяляне ў адказ на нашы поспехі ўступаюць у калгасы. Гэта аднначасова гаворыць і аб тым, што рабочы клас з кожным днём знаходзіць і паказвае ўсё новыя і новыя метады работы, усё новыя і новыя формы свайго ўдзелу ў будаўніцтве соцыялізма і непасрэдна ў рабоце ўрада БССР. Гэта гаворыць аб цеснай сувязі самых шырокіх рабочых і калгасных мас з урадам і ўрада з гэтымі масамі. Гэта гаворыць і аб тым, што на грунце гэтай актыўнасці мас у нас ёсць поўная магчымасць усе задачы, якія намечаны перад намі планам 1935 года і планам другой пяцігодкі, выканаць своечасова, добраякасна і з вялікімі поспехамі.

Я не ў сілах зараз у сваёй заключнай прамове даць адказы на тыя прапановы і заўвагі, якія зроблены рабочымі фабрык і заводаў Менска, Віцебска і інш. гарадоў у завочных спрэчках. Але адно я магу заявіць, што ўрад БССР усе гэтыя прапановы, выказаныя рабочымі ў спрэчках, якія праводжаліся на фабрыках і заводах, як і тыя прапановы і пажаданні, якія выказвінны супакойвацца на гэтых поспехах і тым больш мы не павінны зазнавацца нашымі дасягненнямі, аб гэтым не раз вучыў нас наш настаўнік тав. Сталін. Наша задача заключаецца ў тым, каб выканаць усе практычныя заданні, якія пастаўлены на 1935 г., зрабіць 1935 год годам баявой работы на ўсіх участках гаспадаркі і культуры. У прамысловасці, як тут я ўжо гаварыў у сваім дакладзе, нам прадстаіць пабудаваць многа новых і вялікіх пабудоў. Гэта значыць — будаўніцтва гідролізнага завода ў Бабруйску, ільнокамбіната ў Оршы, пашырэнне Барысаўскай электрастанцыі ў два разы, пашырэнне Гомельскай электрастанцыі, сканчэнне будаўніцтва маргарынавага камбіната ў Гомелі (дабудова гідрагенезацыйнага і мылаварнага заводаў), рэканструкцыя чыгуначнага вузла ў Менску, пабудова новага таварнага вакзала, новага пасажырскага вакзала, пабудова дамоў спецыялістаў у Гомелі, Віцебску і ў Менску. Нам прадстаіць пабудаваць у 1935 г. 20 новых МТС. Мы павінны завезці і асвоіць у 1935 г. 1.700 трактароў. Перад намі стаіць задача падрыхтоўкі да рэканструкцыі фабрыкі «Дзвіна» ў Віцебску, якая будзе ўдвоена. Перад намі стаіць задача сканчэння аўтарамонтнага завода ў Магілеве і пашырэння Магілеўскай шаўковай фабрыкі не менш як у 2 разы, гэта значыць па сутнасці пабудаваць новую такую-ж фабрыку штучнага шоўку. Перад намі стаіць задача падрыхтоўкі будаўніцтва цэлюлознага завода. Пабудова новага вялікага тэатра ў Менску, на які мы маем два мільёны рублёў у 1935 г., будзем будаваць фабрыку мяшкоў у Добрушы, там-жа новы цэх жарабоўкі, электрастанцыі ў Слуцку, далейшае будаўніцтва шасейных і грунтавых дарог, вялікае будаўніцтва па лініі сельскай гаспадаркі (у калгасах і ў соўгасах), па комунальнай і жыллёвай гаспадарцы і рад іншых будоўляў. Наша задача заключаецца ў тым, каб лепш і танней будаваць. Гэтыя будоўлі вялікія з вялікімі капіталаўкладаннямі.

Нам трэба біцца за промфінплан 1935 года, за аўладанне тэхнікай і ў прамысловасці і ў сельскай гаспадарцы, трэба лепш асвойваць вытворчасць.

У галіне сельскай гаспадаркі нам неабходна, не пакладаючы рук, працаваць над далейшым развіццём жывёлы, трэба біцца за добрага каня, трэба працаваць над ільном, над асваеннем тэхнікі і машын, над уздымам ураджаю. Таварышы, мы да гэтага часу завозім хлеб у Беларусь, як я казаў у сваім дакладзе, а ў нас ёсць усе магчымасці для таго, каб Беларусь кармілася сваім хлебам і каб шляхам уздыму ўраджаю нашу рэспубліку ператварыць у рэспубліку соцыялістычнага багацця.

Усе гэтыя задачы мы можам выканаць, калі мы будзем далей узмацняць мэтады соцспаборніцтва і ўдарніцтва і калі мэтады работы рабочых прамысловасці на ўсе 100 проц. перанясем у калгасы і соўгасы. Задачы, як бачыце, вялікія. Яны нам, таварышы, напамінаюць і аб тым, што мы не маем права супакойвацца на дасягнутых поспехах, што нам трэба ужываць больш энергіі для таго, каб іх з поспехам выканаць.

Таварышы, сёння мы чыталі прыгавор пролетарскага суда над контргадавінай смерці вялікага геніяльнага Леніна. Тав. Ленін даў партыі, рабочаму класу і сялянству многа заветаў. Ён завяшчаў нам узмацняць саюз рабочага класа з сялянствам, узмацняць адзінства Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, берагчы яго як зяніцу вока. За 11 гадоў без Леніна вынікі нашай работы пад кіраўніцтвам яго лепшага геніяльнага вучня і друга т. Сталіна, з якімі краіна Советаў ідзе на ўсесаюзны з'езд советаў, гавораць, што мы будзем успамінаць вялікага генія ЛЕНІНА ў гадавіну яго смерці выкананнем яго заветаў на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва. Вялікі Сталін прывёў нашу краіну па шляхах Леніна да найвялікшых перамог. Гэтыя перамогі ёсць лепшы доказ выканання заветаў Леніна. Разам з іншымі задачамі тав. Ленін даручаў нам узмацняць Чырвоную армію, берагчы яе як зяніцу вока. І гэту задачу наша партыя і ўрад пад кіраўніцтвам тав. Сталіна выканалі.

З выступлення на нашым з'ездзе тав. Убарэвіча, камандуючага Беларускай ваеннай акругай, вы чулі, што наша Чырвоная армія ёсць самая магутная армія ў свеце. Тав. Убарэвіч казаў, што не толькі яны, вайсковыя работнікі, папрацавалі над узмацненнем абароназдольнасці заходніх межаў нашай краіны і ўзмацненнем Чырвонай арміі, у тым ліку і тых часцей Чырвонай арміі, якія знаходзяцца ў нас на тэрыторыі БССР, а што ў гэтай справе дапамагалі ім ЦК КП(б)Б і ўрад Беларусі. І гэта правільна, таварышы. Мы ў сваёй працы, як гэта робіць і ўся краіна Советаў, не аддзяляем работу па соцыялістычнаму будаўніцтву ад узмацнення нашай абароназдольнасці краіны і ад узмацнення боездольнасці нашай Чырвонай арміі, ведаючы, што гэта ёсць два пытанні адной вялікай задачы — пабудовы соцыялізма. Мы таксама добра ведаем і тое, што і наша Чырвоная армія не з'яўляецца арміяй адасобленай ад працы і ад жыцця рабочых і сялян, што наша армія ёсць армія соцыялістычная, якая актыўна кожны дзень прымае ўдзел у будаўніцтве соцыялізма не толькі шляхам ахоўвання нашых граніц, але і шляхам практычнай работы на фабрыцы, у калгасе і соўгасе, разам з рабочымі і калгаснікамі. Наша армія — гэта армія рэволюцыйных рабочых і сялян. Мы і далей будзем усямерна дапамагаць нашай слаўнай Чырвонай арміі, і ад імя з'езда я заяўляю, што ўсе чырвонаармейцы і камандзіры могуць быць і надалей упэўнены ў тым, што рабочыя і калгаснікі і ўрад БССР заўсёды будуць акружаць нашых чырвонаармейцаў палкай любоўю і самымі блізкімі клопатамі. (Галасы: **правільна, бурныя доўгія воплескі).**

Мы ні на адну хвіліну не забываем і таго, што мы жывем і працуем на мяжы з капіталістычным светам і памятаем, што задачы абароны нашых граніц ляжаць і на Чырвонай арміі і на ўсім працоўным насельніцтве Беларусі. І няма сумненняў, што ўся БССР, як адзін чалавек, будзе моцна стаяць і як зяніцу вока ахоўваць разам з Чырвонай арміяй нашы совецкія межы. **(Бурныя доўгія воплескі).** Мы зробім нашы фабрыкі і заводы, калгасы і соўгасы непрыступнымі крэпасцямі і фарпостамі соцыялізма. **(Бурныя воплескі).**

І так, таварышы, за дружную далейшую паспяховую работу пад кіраўніцтвам партыі і яе правадыра тав. **Сталіна.** За далейшае ўзмацненне нашага вялікага Совецкага Саюза Соцыялістычных Рэспублік!

Нех жые Бялоруска соцыялістычна рэпубліка рад! **(апладысменты).**

Зол лебн ун штаркн зіх дэр фарэйн фун ды советышэ соцыялістышэ рэпублік! **(Бурныя, доўгія воплескі).**

мозе, якую Акадэмія аказвае нашай краіне ў справе індустрыялізацыі і ўзняцця ўраджайнасці калгасных палёў, аб глыбокай творчай рабоце нашых навуковых работнікаў у галіне вывучэння гісторыі Беларусі.

* Следам за акадэмікамі ў залу ўступае **дэлегацыя чырвонасцяжнага настаўніцтва.**

* З выключнай цеплынёй сустрэў з'езд дэлегацыю совецкіх пісьменнікаў БССР на чале з тт. **Купалай, Коласам, Александровічам, Клімковічам, Лыньковым, Броўкай, Самуйлёнкам.** Рапарт тав. **Лынькова** зераў — памочнік пракурора рэспублікі.

* У спрэчках па дакладу тав. Галадзеда запісалася выступіць 160 чалавек. За тры дні спрэчак выказалася 78 чал.

* Заключнае слова даецца старшыні СНК БССР тав. **Галадзеду,** якога зала сустрэла доўгай авацыяй.

* Ад імя групы дэлегацыі тав. **Жуковіч** уносіць прапанову адобрыць палітычную і практычную работу ўрада БССР. Прапанова тав. Жуковіча прымаецца з'ездам аднадушна.

Раніншняе пасяджэнне 19 студзеня

Старшынстве тав. **Аверын.**

* З дакладам аб развіцці жывёлагадоўлі выступіў народны камісар земляробства тав. **Бенек.** З судакладам выступіў упаўнаважаны наркомсоўгасаў тав. **Жолудаў.**

* Выступаўшыя ў спрэчках таварышы падзяліліся вопытам сваёй работы.

* Тры гаспадарча-разрахунковыя брыгады, — гаворыць ударніца соўгаса «Дабрынь» тав. **Шаўцова,** створаныя намі ў соўгасе, далі ўжо свае рэзультаты. Сярэдні ўдой каровы ў 1922 г. складаў толькі 41 літр, а сёлета мы ўзялі 1.450 літраў. Значна зменшыўся адыход.

* Наш калгас, — кажа тав. **Снежкова,** ударніца калгаса «Пролетарская перамога», Веткаўскага раёна, — атрымаў ад Наркамзема 1.700 руб. прэміі. І недарма: мы поўнасцю захавалі ўвесь адзёл і ўсе апаросы. Выканаўшы поўнасцю план малако-і мясапаставак, мы атрымалі ад сваёй фермы 20.000 руб. даходаў.

* На з'ездзе шырока разгарнулася крытыка недахопаў, якія стаяць на шляху вырашэння жывёлагадоўчай праблемы.

* Тав. **Жарын** — старшыня Менскага РВК, скардзіцца на тое, што Наркамзем мала рыхтуе кваліфікаваных кадраў зоатэхнікаў.

* Аб гэтым самым гаворыць тав. **Белкін** (Віцебск).

* Наш Сенненскі раён заслужана лічыцца самым адсталым раёнам БССР па развіццю жывёлагадоўлі, — гаворыць тав. **Валасевіч.** — Выцягваючы раён з ганебнага адставання па льну і зернавых, мы забылі пра жывёлагадоўлю. Трэба змагацца за жывёлагадоўлю, як мы змагаліся за лён.

* Тав. **Чундзераў (Сураж)** скардзіцца на адсутнасць у раёне кваліфікаваных агранамічных і зоатэхнічных работнікаў, а ў гэты час толькі ў горадзе ў Віцебску іх налічваецца звыш 60 чалавек.

* У спрэчках па дакладу тт. Бенека і Жолудава выступілі тт. **Патапенка** (Бабруйск), **Барадзін** (Слуцак), **Дындзін** (Гомель).

* Ад дэлегацыі работнікаў і спецыялістаў перадавых соўгасаў БССР з'езд вітаў тав. **Некрашэвіч.**

* Ад трактарыстаў, рабочых і спецыялістаў МТС і МТМ з прывітаннем выступіў тав. **Кудзян.**

Вячэрняе пасяджэнне 19 студзеня

Старшынстве тав. **Малашонак.**

* З выключна цікавым расказам аб сваёй рабоце па развіццю жывёлагадоўлі выступіла тав. **Багданава** з калгаса імя Чарвякова, Казьянаўскага сельсовета, Сіроцінскага раёна.

З'езд выслухаў прамову тав. Багданавай з выключнай увагай. Некалькі раз яе прамова перарывалася гучнымі апладысментамі. Ад імя прэзідыума з'езда тав. **Малашонак** абвясціў, што тав. Багданава прэміруецца за добрую пастаноўку жывёлагадоўлі ў сваім калгасе.

З'езд зноў сустрэў Багданаву гучнай авацыяй, калі тав. **Малашонак** па даручэнню прэзідыума перадаў ёй прэмію — шаўковую сукенку і шаўковую бялізну.

* Аб развіцці свінагадоўлі ў соўгасах Менскага свінаводтрэста гаварыла ўзнагароджаная ордэнам Леніна тав. Бурага, якая адзначыла, што ў цэнтры ўвагі ўсіх соўгасаў павінны быць пастаўлены пытанні адлучкі, адкорму і павелічэння ўдояў.

* Камандзір тав. **Сердзіч** гаварыў аб тым, што Чырвоная армія з вялікай ахвотай дапаможа ўсім раёнам, сельсоветам і калгасам у пастаноўцы на належны ўзровень справы конегадоўлі.

* Тав. **Шыпава** з Дубровенскага раёна расказала аб сваім вопыце работы ў секцыі жывёлагадоўлі пры сельсовеце.

* Без кармовай базы і яе развіцця мы не вырашым праблему жывёлагадоўлі, — гаворыць праф. **Дарожкін.** — А Наркамзем, на жаль, усё яшчэ як след за гэту праблему не ўзяўся.

* Аб вялікай ролі калгасніц у развіцці жывёлагадоўлі гаварыла тав. **Сандлер** (палітсектар Наркамзема).

* Аб кадрах для жывёлагадоўлі гаварылі т. **Касцюкевіч** (Аршаншчына), тав. **Міхееў** (Магілеў), тав. **Захарэнка** (Клімавічы), тав. **Казубовіч** (Случчына), **тав. Стрыго** (Магілеўшчына).

* Не паўтараць памылак мінулага года, калі Наркамзем спускаў планы развіцця жывёлагадоўлі пасля таго, як усе народжаныя цяляты ўжо былі парэзаны, заклікала тав. **Нікалаенкава** (Расоны).

XI Усебеларускі з'езд советаў

Таварышы ГІКАЛО і УБАРЭВІЧ у прэзідыуме з'езда.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Спрэчкі па дакладу ўрада БССР

Перамога ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі

З прамовы тав. ПУШЧЫНА

(Старшыня магілеўскага райвыканкома)

Таварышы, поспехі, якіх Беларусь дабілася ад X да XI з'езда советаў, з'яўляюцца вынікам правядзення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Зусім зразумела, што гэтых поспехаў мы дабіліся таму, што намі кіруе комуністычная партыя большэвікоў Беларусі і што за апошні час, за апошнюю пару год на чале комуністычнай партыі Беларусі стаіць выпрабаваны большэвік тав. Гікало. (Апладысменты).

Мы зараз, як ніколі, адчуваем канкрэтнае кіраўніцтва і дапамогу ЦК ВКП(б) і тав. Сталіна, вялікае падтрыманне з боку ўрада СССР.

Наш Магілеўскі раён пад кіраўніцтвам КП(б)Б змяніў у корані...

Магілеве зараз ёсць такія фабрыкі, на якіх працуюць 8.000 рабочых. За гэты час пабудавана шаўковая фабрыка, трубаліцейны завод, завод імя Сталіна. Зараз мы заканчваем будаўніцтва буйнейшага ў СССР аўтарамонтнага завода.

Прамысловасць Магілева давала ў 1928 годзе толькі на 5 млн. руб прадукцыі, у 1934 годзе яна дае на 100 млн. руб. Прамысловасць Магілеўскага раёна першай у БССР выканала свой промфінплан і дала звыш плана на 7 млн. руб. прадукцыі. Гэта, таварышы, сведчыць аб тым, што побач з агульным ростам нашай рэспублікі растуць і такія, раней адсталыя раёны, як Магілеўскі.

ВЫСТУПЛЕННЕ САКРАТАРА ЦК КП(б)Б тав. Д. І. ВАЛКОВІЧА ПА ПАВЕДАМЛЕННЮ ПРАКУРАТУРЫ САЮЗА ССР

Вы сёння чыталі ў газетах паведамленне пракуратуры рэспублікі. Зараз кожнаму з вас ясна, што непасрэднымі натхніцелямі забойства таварыша Кірава, накіраваўшымі дула рэвальвера гнуснага забойцы ў аднаго з лепшых людзей нашай партыі, у аднаго з лепшых сыноў нашай соцыялістычнай бацькаўшчыны, былі Зіноўеў і Каменеў.

Таварышы, мы, комуністы, рабочыя, калгаснікі і ўсе лепшыя прадстаўнікі працоўных нашай БССР, усім сэрцам адчуваем трагічны стрэл у Смольным. Стрэл здраднікаў нашай соцыялістычнай краіны гнусных падляцоў, страціўшых людское аблічча, даўно скаціўшыхся ў агульную памыйную яму белагвардзейшчыны. Яшчэ па ўсёй краіне грыміць гнеў шматмільённых мас, змёўшы з твару зямлі забойцаў злоўленых на месцы злачынства. Па ўсяму вялікаму Совецкаму Саюзу ад краю да краю ідзе слава аб партыі Леніна-Сталіна, слава аб нашым вялікім правадыры тав. Сталіне, вакол якога яшчэ цясней згуртаваліся масы.

Таварышы, сёння ў матэрыялах, апублікаваных у друку, мы чыталі бессаромныя прызнанні ворагаў: «Мы варыліся ва ўласным сваім саку, атручваючы атрутай нашых контррэволюцыйных поглядаў і перакананняў сваіх аднадумцаў. Гнусныя плёткі намі мусіраваліся і распаўсюджваліся ў масах. Мы з вялікай радасцю падхаплялі чуткі аб разгалоссях у ЦК, з імі мы звязалі свае надзеі на трэшчыну ў кіраўніцтве партыі. Гэтымі настроямі мы акрылялі звязаных з намі людзей».

Далей адзін з групы Зіноўева і Каменева гаворыць: «Калі нам ставіць у віну тэрарыстычныя настроі, я цвёрда заяўляю: так, за гэта мы павінны несці адказнасць, бо тая атрута, якою мы атручвалі акружаючых нас на працягу дзесятка год, спрыяла злачынству, забойству тав. Кірава».

У сваёй заяве Зіноўеў гаворыць, што яго палохае думка быць нароўні з забойцамі і бандытамі. Мяне таксама гэта палохае, гаворыць Каменеў. Ён таксама гаворыць, што «я і другія вінаваты ў тым, што сістэматычна атручвалі свядомасць людзей і зараз павінны несці за гэта адказнасць».

Урэшце, яшчэ адно месца: «Мы так прывыклі ілгаць партыі, што... адвыклі адрозніваць праўду ад ілжы. Калі Зіноўеў з трыбуны XVII з'езда рабіў аналіз контррэволюцыйнасці нашых пазіцый 1925-27 г.г, там была толькі палова праўды. Другая праўда, якой не хапала, гэта тое, што ў партыі захаваліся ворагі, гэтыя ворагі захавалі партбілеты для таго, каб змагацца з партыяй, Зіноўеў павінен быў аб гэтым

прабывання ў большэвіцкай партыі, нават у самы востры перыяд барацьбы за ўладу ў Окцябры 1917 года, здраджвалі ленінскаму ЦК. Тады яны праз буржуазны друк разгласілі план Леніна аб Окцябрскім паўстанні. Яны пакінулі поле бойкі ў самы гарачы момант, дэзертыравалі з-пад баявых сцягаў паўстаўшага пролетарыята. Потым яны прыпаўзлі на каленях з прызнаннем сваёй памылкі. Партыя паверыла ім і зноў яны ашукалі партыю ў самы цяжкі момант, калі нашай партыі патрэбна была згуртаванасць, адзінства не толькі думак, але і дзеянняў. Гэтыя іудушкі сталі з-за вугла паклёпнічаць на грандыёзнейшую творчую работу партыі.

Таварышы, сёння фронт класавай барацьбы чотка відзён для кожнага з нас. Усе, няхай нават у мінулым займаўшыя ганаровае месца ў краіне, усе, хто сёння прабуе ісці супроць партыі, уносіць свае каверзныя папраўкі ў лінію партыі, нязменна зварочваюць на адну дарогу — у лагер контррэволюцыйнага фашызма. Сёння, таварышы, у свеце ёсць два шляхі — або шлях з нашай партыяй, або шлях у балота контррэволюцыі. Трэцяга шляху паміж імі няма і не будзе. У смуроднае балота, натуральна, скаціўся Троцкі (непрыемна нават называць на гэтым урачыстым з'ездзе гэтае гнуснае імя). І туды скаціліся нікчэмныя зіноўеўскія падонкі. Даўно яны шукалі выпадку, каб нанесці ўдар нашай партыі як можна па больш адчувальнаму месцу. Гэта ім хоць і ўдалося, але і іх лебядзіная песня спета.

кантролю выключылі гэтага негадзяя з партыі (АПЛАДЫСМЕНТЫ).

У нас быў упаўнаважаны наркома замежнага гандлю Фліор, актыўны ўдзельнік ленінградскай зіноўеўскай групы, за што Фліор выключаўся з партыі ў 1927 годзе. На прапанову партарганізацыі выступіць з выкрыццём яго былых аднадумцаў з «ленінградскага цэнтра» Фліор адказаў адмаўленнем. Бюро ЦК і партколегія Камісіі партыйнага кантролю выключылі Фліора з партыі (АПЛАДЫСМЕНТЫ).

Апрача таго, у нас быў намеснік наркома мясцовай прамысловасці Кладовікаў. Раней ён таксама быў у Ленінградзе і прымаў удзел у гэтай самай ленінградскай тэрарыстычнай групе, заклеймішай свае імёны незмываемай ганьбай на вякі вякоў. Кладавікоў арыштаваны і з ім будзе паступлена так, як гэтага патрабуе воля мільёнаў. (АПЛАДЫСМЕНТЫ).

Таварышы, зараз ва ўсёй нашай комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі, у кожнай нашай нізавой партарганізацыі комуністы, комсамольцы, беспартыйныя рабочыя, [illegible] гаварваючы бяспрыкладную [illegible] сваёй дзерзасці і подласці выпад [illegible], вывучаючы яшчэ больш гісторыю нашай партыі і завастраючы большэвіцкую пільнасць, пачынаюць выкрываць усіх, якія прымазаліся да нас і яшчэ імкнуцца праводзіць сваю адпетую і пахаваную гісторыяй антыпартыйную контррэволюцыйную справу.

Вось чаму зараз мы з'яўляемся сведкамі такіх трыумфальных з'ездаў советаў, на якіх краіна падводзіць велізарнейшыя вынікі вялікіх перамог. Вось чаму на ўсіх участках нашага жыцця—няхай гэта прамысловасць, сельская гаспадарка, культура ці быт—мы маем грандыёзнейшыя поспехі.

Гэтыя поспехі з'яўляюцца вынікам геніяльнейшага кіраўніцтва краінай правадыра нашай партыі, нашага вялікага і любімага таварыша Сталіна! (АПЛАДЫСМЕНТЫ).

Гэтыя поспехі з'яўляюцца вынікам перамогі нашай генеральнай лініі партыі. І зараз, калі мы стаім перад такімі небывалымі ў гісторыі чалавецтва поспехамі, калі ўся наша краіна з вялікай радасцю сустракае новы працоўны большэвіцкі год, калі з трыбуны гэтага з'езда з вуснаў рабочых і калгаснікаў гучыць гераічная эпапея нашай працы, якімі мізэрнымі і разам з тым гнуснымі з'яўляюцца спробы класавага ворага ўнесці замяшанне ў нашы рады, саломінкай затрымаць стапёрную калясніцу гісторыі якая нястрымна пяціць наперад да комунізма.

У асляпляючым святле нашых спраў трэба перш за ўсё цясней згуртаваць свае рады, трэба не захапляцца маючыміся грандыёзней-

XIII З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ УКРАІНЫ

Рабочым, калгаснікам і працоўным брацкай соцыялістычнай Совецкай Украіны — дэлегатам XIII з'езда советаў УССР, лепшым ударнікам вугалю, метала, ударнікам калгасных палёў ад XI усебеларускага з'езда советаў палкае пролетарскае прывітанне.

Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна Совецкая Украіна — неадлучная частка магутнага Совецкага Саюза, дасягнула вялікага палітычнага, эканамічнага і культурнага развіцця. Мы нязмерна шчаслівы і разам з вамі ганарымся вашым соцыялістычным ростам, бо вашы дасягненні гэта і нашы дасягненні, вашы перамогі гэта і нашы перамогі. Гэта — перамогі ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі. Гэта — перамогі мудрага кіраўніцтва сталінскага ЦК і ленінскай партыі на чале з нашым правадыром і настаўнікам таварышам Сталіным.

Разам з усім Совецкім Саюзам — радзімай працоўных усяго свету, растуць, мацнеюць і квітнеюць нашы брацкія соцыялістычныя рэспублікі, народы якіх, вызваленыя ад пут эксплаатацыі і нацыянальнага ўціску, натхняемыя і кіруемыя партыяй Леніна-Сталіна, будуюць соцыялістычнае бяскласавае грамадства.

Таварышы рабочыя, працоўныя, калгаснікі Украіны! Будзем яшчэ з большай энергіяй і настойлівасцю выкарчоўваць астаткі разгромленага ворага, паследкаў разгромленых контррэволюцыйных трацкістаў, зіноўеўцаў, астаткі фашыствуючых нацыяналізмаў, якія хочуць адарваць нашы брацкія рэспублікі ад вялікага Совецкага Саюза,ператварыць іх у плацдарм барацьбы супроць дыктатуры пролетарыята.

Цясней рады вакол ленінскай партыі і яе сталінскага Цэнтральнага Камітэта!

Пад сцягам нацыянальнай палітыкі Леніна—Сталіна да новых поспехаў, да барацьбы за поўную пабудову соцыялізма.

Няхай жыве соцыялістычная Совецкая Украіна!

Няхай жыве наш правадыр і настаўнік таварыш СТАЛІН!

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Спрэчкі па дакладу ўрада БССР

Совецкая ўлада—выхавальнік новага чалавека

З прамовы тав. СЕЛЯЗНЁВАЙ

(Старшыня Добрушскага горсовета, Гомельскага раёна)

З даклада тав. Галадзеда відаць, што ў нас адбыўся велізарны рост соцыялістычнага будаўніцтва, рост усіх галін прамысловасці і сельскай гаспадаркі. І сапраўды так яно і ёсць. Мы гэтага дабіліся дзякуючы кіраўніцтву нашага вялікага, любімага настаўніка таварыша Сталіна (Апладысменты).

Мы маем рост таксама і ў нашай соцыялістычнай рэспубліцы — у Беларусі і, у прыватнасці, на нашай Гомельшчыне. Гомель са старога гандлёвага некультурнага гарадка вырас у новы прамысловы культурны цэнтр.

Асобныя фабрыкі сталі непазнавальнымі. Яны карэнным чынам перарадзіліся ў сэнсе механізацыі, перабудавалі свае планы і паказваюць бліскучыя прыклады працоўнай дысцыпліны, бліскучыя паказальнікі выканання вытворчай праграмы.

Побач з гэтым незвычайна ідзе ўперад і культурны рост самога чалавека. Мне асабіста гэта відаць больш, чым каму-б там ні было. Гады беспрытульнасці з начоўкамі на вакзалах, гульнёй у косці ў вагонах, бойкі за кавалак хлеба — усё гэта засталося ў далёкім мінулым. На змену гэтага прышло новае прырост культурнасці чалавека мы маем дзякуючы таму, што ў кіраўніцтве стаяць моцныя, чулыя, разумеючыя чалавека людзі, праверaныя большэвікі, моцныя па свайму мысленню, талковыя таварышы — Гікало, Чарвякоў, Галадзед (апладысменты).

Я працую на тым участку, дзе знаходзіцца папяровая фабрыка «Герой працы». На працягу некалькіх гадоў гэта фабрыка знаходзілася ў прарыве. На фабрыку прыехалі тт. Гікало і Чарвякоў. Яны змаглі цвёрда растлумачыць кожнаму рабочаму, што досыць сядзець у прарыве, досыць разумець Добруш, як балота. Яны давялі да свядомасці кожнага рабочага, што гэта балота таксама можна і трэба асушыць. Гэтыя словы глыбока запалі ў сэрца кожнага рабочага, у сэрца аспоўных кадравікоў, і мы вышлі з прарыву.

Рабочыя фабрыкі «Герой працы» пачалі выконваць свой промфінплан. Аднак, на фабрыцы не ўсё яшчэ добра. Мы не маем двухтыднёвага запасу сыравіны, як гэтага патрабуюць дырэктывы партыі і ўрада. Фабрыка яшчэ прадаўжае

жіцтвам КП(б)Б змяніў у корані свой твар. Магілёўскі раён ператварыўся ў адзін з буйнейшых прамысловых гарадоў Беларусі.

Таварышы, у пачатку першай пяцігодкі мы мелі 28 прадпрыемстваў, зараз мы маем іх каля 60. У 1917 годзе Магілёў меў 340 рабочых, а зараз налічвае 18.000 рабочых. У

скі.

Таварышы, рост прамысловасці, агульныя поспехі, якія мы маем, дапамаглі нам ажыццявіць вялікую задачу калектывізацыі. За гэту восень мы прынялі ў калгасы яшчэ 5 тысяч бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Раён калектывізован на 73 проценты.

заявіць з'езду».

Бачыце, таварышы, гэтыя людзі, ашукваючы партыю, ва ўвесь голас запэўнялі нас у тым, што яны ўсвядомілі свае памылкі і адначасова ядавітым шопатам штодзенна, штогадзінна выхоўвалі сваіх вырадкаў паследкаў у нянавісці да партыі і яе правадыроў. Так выраслі гэтыя жудасныя дзеці апусціўшыхся ў смярдзючы бруд бацькоў і паднялі сваю чорную руку супроць партыі. Самага суровага пакарання, самага зніштажальнага ўдару мячом пралетарскай дзяржавы заслужылі яны.

Мы ведаем, што гэтыя людзі страцілі ўсякую сувязь з масамі. Нам смешна чуць іх анекдатычныя думкі, быццам яны абаранялі інтарэсы рабочых. Яны адарваліся ад мас, яны не мелі ніякай глебы, яны не бачылі таго, што адбываецца ў нашай цудоўнай краіне. З смяротным жахам закрывалі яны вочы перад кожнай перамогай, якую атрымлівала партыя і ўрад, перад кожным пераможным штурмам на новым фронце соцыялістычнага будаўніцтва. Яны стараліся не бачыць дасягненняў, яны стараліся вывужваць з найвялікшых спраў партыі нікчэмныя пасобныя часовыя недахопы і раздувалі іх у здань гібелі большэвікоў, у гіпербалічнага сланя. Толькі гэтым убогім пладом уласнай фантазіі маглі яны радаваць сябе. Карыстаючыся ўсякімі чуткамі аб разгалоссях у ЦК, яны спяшаліся гэтым хоць крыху харчаваць сваё жыццё, падліць кроплю гнойнай атруты ў свядомасць нямногіх блізкіх ім людзей.

Таварышы, так званыя кіраўнікі «маскоўскага цэнтра» ставілі сваёй прамой задачай — нечуванае ў гісторыі зладзейства—забойства правадыроў нашай партыі. Апошнім пунктам, апошнім рубіконам, які можа ўявіць сабе чалавечы розум, быў подлы стрэл 1 снежня мінулага года. І зусім невыпадкова, што рэжысерамі гэтай трагедыі, пасцігшай рабочы клас, аказаліся Зіноўеў і Каменеў. Я думаю, дэлегаты з'езда і ўсе працоўныя ведаюць, што Зіноўеў і Каменеў на працягу свайго

Таварышы, мы, комуністычная партыя большэвікоў Беларусі, мы, Цэнтральны Камітэт партыі, заўсёды мабілізавалі ўсіх працоўных вакол лініі партыі Леніна-Сталіна.

Асабліва зараз пасля таго, калі бездыханным ляжыць лепшы сын нашай партыі Сергей Міронавіч Кіраў, загінуўшы ад рукі ворага, калі ўсе працоўныя, усе комуністы, комсамольцы, аднадушна ахопленыя найвялікшым абурэннем, патрабавалі раздавіць гадзіну, мы пачалі завастраць яшчэ больш класавую пільнасць. Калі мы пачалі ўважлівей праглядаць у сябе, у КП(б)Б, людзей, у мінулым быўшых у контрэволюцыйнай зіноўеўска-трацкісцкай апазіцыі, глыбей углядацца, як яны змагаюцца за справу нашай партыі, мы ўбачылі ашуканства. Мярзаўцы не склалі зброі, як яны кляліся аб гэтым на ўсіх перакрыжаваннях.

Вы ведаеце рашэнне бюро ЦК і парткалегіі Камісіі партыйнага кантролю аб выключэнні з партыі намесніка старшыні Соўнаркома Беларусі і старшыні Дзяржплана Беларусі Галенды. Ён у сваёй ранейшай рабоце займаў антыпартыйныя пазіцыі. Ён у 1926-27 г. змагаўся супроць партыі разам з Зіноўевым і Каменевым і быў сакратаром у гэтага самага Каменева. Ён напісаў тады так званы хлебафуражны баланс, цалкам накіраваны на абарону апазіцыі. І зараз, калі здарыўся гнуснейшы акт забойства правадыра, Галенда не адхіснуўся ў жаху ад сваіх былых аднадумцаў, не пракляў іх, як свядомы чалавек, а яшчэ раз паспрабаваў працягваць раз назаўсёды адкінутыя партыяй контррэволюцыйныя тэорыі. Галенда выступіў на рабочым сходзе, думаючы, што рабочыя не зразумеюць усіх яго крыватолкаў. Ён спадзяваўся, што зможа захаваць контррэволюцыйную справу ў сваіх вучоных формулах. Падлец пралічыўся яшчэ раз. Нашы рабочыя палітычна вышэй падобных «акадэмікаў». Рабочыя па-простаму, але па-большэвіцку выкрылі яго, як ворага, вывернулі наізнанку яго пратухлае нутро. Бюро ЦК і Камісія партыйнага

[illegible] шымі поспехамі, трэба помніць, што класавая барацьба яшчэ не скончана і ворагі не склалі зброі. Трэба больш класавай пільнасці, больш рэволюцыйнай вытрыманасці, больш спакойнасці.

Цяжкая наша ўтрата. Балюча ўспомніць, што няма сярод нас лепшага чалавека ВКП(б) — Сергея Міронавіча Кірава. Але, ушаноўваючы яго светлую памяць, гераічнай і самаахвярнай працай мы павінны паказаць, што стрэл у Смольным не можа ні на момант спыніць нас на нашым шляху. Мы-ж, таварышы, жывем у краіне, якою кіруе геніяльнейшы правадыр прыгнечаных усяго свету, вялікі чалавек нашай эпохі, вялікі рэволюцыянер, любімы і родны наш Іосіф Вісарыёнавіч Сталін (БУРНЫЯ АПЛАДЫСМЕНТЫ) і што гэта краіна, падводзячы вынікі сваёй работы на з'ездах советаў, можа сказаць, што ў агульным хаосе капіталістычнага разложэння яна адна стаіць, як непахісны ўцёс, як непрыступная цытадэль соцыялізма.

Я думаю, што ў адказ на чорную справу ворага мы яшчэ больш згуртуем нашы рады вакол партыі і завострым класавую пільнасць.

Мы яшчэ лепш будзем працаваць. Мы ведаем, што калі пры такіх багатых умовах мы яшчэ старанней возьмемся за творчую працу, тады ніякі вораг не страшны нам, тады мы ізалюем ворагаў так, што іх ядавітае жала не зможа дацягнуцца да квітнеючых берагоў соцыялістычнай будоўлі!

Я думаю, што сёння мы прымем рашэнні з'езда, патрабуючы ад нашага ўрада бязлітаснай расправы з прадажнымі людзішкамі. (БУРНЫЯ ВОПЛЕСКІ).

Няхай жыве наш вялікі і родны таварыш Сталін!

Няхай жыве ленінска-сталінскі ЦК ВКП(б)!

(БУРНЫЯ ВОПЛЕСКІ. ПЕРАХОДЗЯЧЫЯ Ў АВАЦЫЮ. ЗАЛА ЎСТАЕ).

Старшыня — Па паведамленню тав. Валковіча слова мае тав. Хацкевіч.

гожае жыццё, жыццё, якое дало мне магчымасць зараз самастойна выхоўваць сваю малалетнюю дачку (аппладысменты), дало магчымасць зараз з былога беспрытульнага дзіцяці, з былой дзяўчынкі вуліцы стаць старшынёй гарадскога совета (аппладысменты).

Рост прамысловасці па Беларусі,

працаваць, як кажуць, [illegible] ба заняцца гэтай справай і раз назаўсёды пахаваць назву прарыўной фабрыкі. Рабочы калектыў гэтага даб'ецца.

Няхай жыве совецкая ўлада — выхавальнік новага сапраўднага чалавека ва ўсім свеце (Аппладысменты).

Узмацніць арганізацыйна-масавую работу советаў

З прамовы тав САУКОВА

(Старшыня рэчыцкага райвыканкома)

Прамысловасць Рэчыцкага раёна адна з першых па Беларусі выканала да галавы промфінплан.

Калі раней прадпрыемствы Рэчыцкага раёна прадстаўлялі з сябе трушчобы, дык зараз на іх месцы высяцца дамы ўдарнікаў і рад іншых культурных устаноў.

Маем значны зрух і ў галіне сельскай гаспадаркі.

Гэты год характарызуецца вялікім ростам калектывізацыі. Процант калектывізацыі ўзрос з 30 да 70.

Аднак, побач з гэтымі дасягненнямі мы маем цэлы рад недахопаў у сваёй рабоце. Гэтыя недахопы і прарывы былі асабліва адзначаны на IV раённым з'ездзе советаў.

Першым пытаннем ва ўмовах Палесся з'яўляецца пытанне землеўпарадкавання. Наркамзем прызнаў, што партыя палескіх землеўпарадкавальнікаў, якая працавала на Палессі, правяла шкодніцкую работу. З матэрыяламі гэтай партыі Наркамзем не згадзіўся, а між тым да гэтага часу ён карыстаецца гэтымі матэрыяламі.

Другое пытанне—гэта задаваленне культурна-бытавых запросаў рабочых і калгасных мас. Трэба прама сказаць, што Народны камісарыят комунальнай гаспадаркі яшчэ не стаў тварам да калгаснага руху. Ён не прыняў захадаў да таго, каб калгасная веска піла ваду з добрай крыніцы, каб нашы калгаснікі рэгулярна хадзілі ў лазню і т. д.

Рэчыцкі раён не мае раённага дома соцкультуры, а ў раёне—36 сельсоветаў. Здаецца, пытанне зусім яснае—трэба пабудаваць дом соцкультуры!

Трэцяе пытанне—наконт практычнай дапамогі вялікім раёнам. Рэчыцкі раён мае тую асаблівасць, што раённы цэнтр знаходзіцца на акраіне, мае 36 сельсоветаў на вялікай аддегласці. Не гледзячы на ўсё гэта ў нашым раёне дарогі не прыведзены ў парадак.

І апошняе пытанне—аб нашых задачах, якія трэба паставіць на з'ездзе советаў. Пры РВК неабходна стварыць кадры інструктароў, якія-б з'явіліся актыўнымі арганізатарамі масавай работы. Нам трэба стварыць такія ўмовы, каб мы маглі трымаць адпаведны штат інструктароў, з якімі можна было-б забяспечыць выграшэнне важнейшай задачы—наладзіць арганізацыйна-масавую работу советаў (Аппладысменты).

Аўладаць тэхнікай, мацаваць калгасы

З прамовы тав. ЯЗЭПАВА ІВАНА

(Калгаснік Рагачоўскага раёна).

Таварышы, дазвольце мне перадаць ад рагачоўскай дэлегацыі шчырае прывітанне XI з'езду советаў. **(Аппладысменты).**

Наша Совецкая Беларусь мае вялікія дасягненні. Што сабой прадстаўляла Беларусь 20 год таму назад? Захудалая, збяднелая, цягратная, брудная, цёмная, некультурная. Сёння ў кожнага рабочага і калгасніка мы бачым газету ў руках.

Гэта з'яўляецца нашым вялікім дасягненнем. Мы гэтага дабіліся дзякуючы **нашай комуністычнай партыі і вялікаму нашаму правадыру т. Сталіну, КП(б)Б і яе кіраўніку тт. Гікало, Чарвякова і Галадзеду. (Аппладысменты).**

Чаму мы былі так апутаны цемрай? А вось чаму: таму, што мы былі пад ярмом царскай улады і памешчыкаў.

Комуністычная партыя вырвала нас з ятовых рукавіц нашых ворагаў і паказала сапраўдны шлях да вызвалення. Калі мы пачалі будаваць сваё новае жыццё, царскія генералы акружылі нас з усіх бакоў і [illegible] зноў ускласці на нас ярмо [illegible]

сусветнага пролетарыята Леніна і Сталіна мы дашчэнту разбілі гэтых ворагаў. Мы ведаем гісторыю нашай Чырвонай арміі, якая загартоўвалася ў жорсткіх баях. Мы ведаем, што калі забівалі аднаго камандзіра, на змену яму прыходзілі дзесяткі, калі забівалі аднаго байца, нараджаліся сотні другіх. І мы разбілі ворагаў да канца.

І вось зараз, калі мы выканалі першую пяцігодку ў чатыры гады, з поспехамі сталі ажыццяўляць плány другой пяцігодкі, нашы ворагі сталі прыдумваць новыя метады барацьбы супроць нас. Яны арганізавалі контррэволюцыйную падпольную банду, і вось нястала нашага **вялікага комуніста, паплечніка тав. Сталіна—тав. Кірава.** Яны думалі, што гэтым яны перашкодзяць соцыялістычнаму будаўніцтву. Але яны памыліліся. Гэта яшчэ больш згуртавала нашы рады вакол комуністычнай партыі і **нашага правадыра тав. Сталіна.**

Зараз мы маем вялікую абарону нашай краіны—Чырвоную армію. Яе байцы, вярнуўшыся з арміі, вучаць нас, як авалодваць тэхнікай, машынамі, як мацаваць нашы калгасы.

БССР ПАВІННА БЫЦЬ КРАІНАЙ УЗОРНЫХ ДАРОГ

З прамовы тав. ІВАНОВА

(Начальнік Галоўдортранса)

За першую пяцігодку аўтапарк Беларусі павялічыўся ў пяць раз. У 1928 годзе мы мелі ўсяго 184 аўтамашыны, а ў пачатку 1935 года —2.961 машыну.

У бягучым 1935 годзе мы разлічваем павялічыць парк прыкладна на 1,5 тысячы машын.

Безупынны і шпаркі рост аўтатранспарта прад'яўляе, зразумела, вялікія патрабаванні да яго абслугоўвання. Патрэбны гаражы, рамонтныя базы, дапаможныя прадпрыемствы. На жаль, рост усяго гэтага значна адстае ад росту колькасці машын.

У першай пяцігодцы Совецкая Беларусь дасягнула вельмі значных поспехаў у справе пашырэння дарожнай сеткі, на чым у сваім дакладзе коратка спыніўся старшыня СНК тав. **Галадзед.** Замест разбураных шляхоў, якія атрымала Совецкая Беларусь пасля імперыялістычнай вайны, зараз БССР праразаюць некалькі тысяч кілометраў дасканалых шасейных магістралей, прычым гэтыя магістралі па свайму становішчу з'яўляюцца адным з найлепшых у Совецкім Саюзе.

Мы маем каласальнейшы ўздым грамадскасці на барацьбу з бездарожжам. Дзесяткі тысяч рабочых сваім удзелам забяспечылі своечасовае сканчэнне гэтых магістралей. Дарогі Беларусі без перапавелічэння можна сказаць, будавала ўся наша краіна.

Дарожнае будаўніцтва Беларусі, рост якога відавочны для ўсіх, разгортваецца пры самым актыўным удзеле раду раённых партыйных і совецкіх арганізацый, пры ўважлівай дапамозе з боку ЦК КП(б)Б, СНК і асабіста тт. **Гікало і Галадзеда.**

На дарогах мясцовага значэння мы ставім пытанне галоўным чынам аб забеспячэнні пад'язнымі шляхамі. Удзел прапоўнага насельніцтва з кожным годам павышаецца. Калі ў 1931 годзе ён у пераводзе на грошы выражаўся ў суме 4.6 тыс. руб., то ў 1933-1934 г. ён дасягнуў 14.700 тыс. руб.

Трэба адзначыць, што з года ў год мы мелі недавыкананне плана па дарожнаму будаўніцтву. Нам трэба было правесці вялікую масавую работу для таго, каб растлумачыць насельніцтву значэнне рашэнняў партыі і ўрада аб дарожным будаўніцтве. У выніку ў 1934 годзе ўпершыню Совецкая Беларусь выканала план на 101.4 проц.

Мы спаборнічаем з Чувашыяй і іншымі рэспублікамі. І калі мы па-сапраўднаму возьмемся за работу па наладжанню дарог, то забяспечым першае месца ў спаборніцтве. Беларусь мае ўсе падставы для таго, каб мець узорныя дарогі. Я не сумняваюся ў тым, што мы ганаровае месца па ўзорных дарогах заваюем **(аппладысменты).**

Увагу комунальнаму будаўніцтву

З прамовы тав. ХАИКІНА

(Загадчык гомельскім комунаддзелам)

Гаворачы аб жыллёва-комунальнай гаспадарцы, трэба сказаць, што асноўным, рашаючым звяном тут з'яўляецца планіроўка і рэканструкцыя нашых гарадоў і раённых цэнтраў. У гэтых адносінах у нас ёсць цэлы рад прабелаў. Не ўсе яшчэ гарады маюць свой план рэканструкцыі. Нашы наркаматы, асігноўваючы сродкі на будаўніцтва, даволі часта не стараюцца даведацца раней, ці ўзгоднена тая ці іншая пабудова з планам рэканструкцыі горада і ці можна будаваць у тым ці іншым месцы. Напрыклад, у Гомелі трэба было будаваць хлебапякарню на хлебазаводзе. Там быў маленькі самат[illegible] завод, яго трэба было далучыць да гэтага новага завода,—трэба пашырацца, а месца няма.

Таму пры выбары месца для той ці іншай пабудовы трэба безумоўна прытрымлівацца плана рэканструкцыі горада, каб не атрымлівалася такога становішча.

Наступнае пытанне—праектаванне і архітэктурнае афармленне гарадоў. У нас Белдзяржпраект з'яўляецца манапольнай арганізацыяй па праектаванню. І трэба адзначыць, што Дзяржпраект з цэлым радам сваіх задач не спраўляецца. Досыць сказаць, што, праектуючы буйную будоўлю, архітэктары не маюць уяўлення, як выконваюцца іх праекты.

У Гомелі склалі праект дома спецыялістаў. Гэта буйная будоўля не толькі для Гомеля, але і для ўсёй Беларусі. Мы ведаем, што такі архітэктар, як Лангбард, калі будаваўся Дом урада, прымаў сам непасрэдны ўдзел, кіраваў гэтай работай і т. д. А архітэктар, які складаў праект пабудовы дома спецыялістаў у Гомелі, нават не знайшоў патрэбным паглядзець, як яго праект рэалізуецца ў жыццё. І калі мы настойвалі, каб ён прыехаў паглядзець, яго прыслалі, а зараз прад'яўляюць патрабаванне аплаціць за праезд 15 тысяч рублёў.

Аб **жыллёвым** будаўніцтве. Мы перажываем вялікі недахват жылля. Пабудавалі ў Гомелі Сельмаш—прадпрыемства, якое мае 2 тысячы рабочых. І пабудаваўшы такі завод, нічога не зрабілі, каб забяспечыць рабочых кватэрамі. Такое-ж становішча з заводам «Пролетарый» імя Кірава, які мае зараз **1.000** рабочых і ніводнага інтэрната для іх не пабудавалі.

За гэты год многае зрабілі па дабрабыту і азеляненню горада. У парадку выканання ўмоў конкурса паміж горсоветамі мы пасадзілі больш **5.000** дрэў. У Гомелі ёсць парк імя Луначарскага (б. князя Паскевіча). Гэта парк-музей. Мы тым гэтай справы недаацэньваюць.

Апошняе пытанне—аб ліквідацыі астаткаў трушчоб, пакінутых нам царскім урадам. У Гомелі ёсць яшчэ так званы Дашкоўскі гай; яго трэба знішчыць.

Нашы гарады, нашы мястэчкі і раённыя цэнтры павінны стаць культурнымі ачагамі, узорнымі культурнымі цэнтрамі.

Нашы бацькі такога жыцця не ведалі

З прамовы тав. ФАИНГЕНБАУМ

(Работніца фабрыкі «Окцябр»)

Наша фабрыка зараз не тая, якой яна была раней. Зараз на нашай фабрыцы налічваецца 2.000 чал. Фабрыка мае сваю сталовую, дзіцячыя яслі, якія абслугоўваюць 120 дзяцей нашых работніц круглыя суткі.

Раней работніца пакідала сваё дзіця на волю лёсу. Зараз гэтага няма. Дзеці добра даглядаюцца ў яслях.

Хачу спыніцца на дасягненнях, якія мае наша фабрыка. Мы атрымалі 70 кватэр з абсталяваннем. Да XVII гадавіны Окцябрскай рэволюцыі мы атрымалі 15.000 рублёў на рамонт кватэр работніц. Работніцы добра разумеюць палітыку совецкай улады, ведаюць на што яны працуюць. Па цэхах мы праводзім культурную работу. А бацькі нашы гэтага не бачылі і не маглі бачыць. Проста не верыцца, што за такі параўнальна нязначны перыяд мы маем такія дасягненні. Вось вам факт: тут дзе адбываецца з'езд советаў, быў калісці маленькі калектыў, дзе я працавала, а зараз мы маем велізарнейшую пабудову—Дом урада. І так па ўсіх гарадах. Растуць нашы соўгасы і калгасы.

Ёсць у нас і недахопы, якія перашкаджаюць нам у працы.

У Менску пабудавана вялікая электрастанцыя, якая дае нам шмат энергіі, але яна часта працуе так, што з'яўляецца тормазам у нашай працы. Частыя перабоі ў электраэнергіі адбіваюцца і на нашай вытворчасці. Але гэта не перашкаджае мець нашай фабрыцы такое вялікае званне, як чырвонасцяжная.

Усіх гэтых дасягненняў мы дабіліся дзякуючы кіраўніцтву комуністычнай партыі на чале з таварышом Сталіным.

XI УСЕБЕЛАРУСКІ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

Спрэчкі па дакладу урада БССР

НА ТРЫБУНЕ З'ЕЗДА

Селезнёва

Пушчын

Язэпаў

Гардзеева

НАША ШКОЛА ВЫХОУВАЕ БОЛЬШЭВІЦКУЮ ЗМЕНУ

З прамовы тав. ЧАРНУШЭВІЧА

(Народны камісар асветы БССР)

Дазвольце на двух-трох фактах, характарызуючых культурны росквіт БССР, пацвердзіць словы вялікага правадыра нашай партыі тав. **СТАЛІНА**, што перыяд дыктатуры пролетарыята і перыяд будаўніцтва соцыялізма з'яўляецца перыядам росквіту соцыялістычнай культуры, нацыянальнай па форме і пролетарскай па зместу.

Пад кіраўніцтвам вялікай комуністычнай партыі БССР ператварылася ў краіну **суцэльнай граматнасці**. Да рэволюцыі ў БССР было 70 проц. няграматных. Зараз наша няграматнае мінулае канула ў нябыт. У 1931-32 гг. мы закончылі ўвядзенне ўсеагульнага абавязковага навучання на базе пачатковай школы. Гэтыя нашы перамогі на фронце школьнага будаўніцтва мы атрымалі ў бязлітаснай барацьбе з беларускім контррэволюцыйным пацыянал-дэмакратызмам, які імкнуўся затрымліваць і тармазіць большэвіцкія тэмпы культурнай рэволюцыі ў БССР. Беларускія нацыянал-дэмакраты крычалі за адцяжку ўвядзення ўсеагульнага навучання матывуючы тым, што становішча рабочых і сялян у нас яшчэ настолькі цяжкае, што яны не змогуць пратрымаць сваё дзіця ў школе на працягу 4-5 год. Наша квітнеючая рэчаіснасць, магутны рост эканамічнага будаўніцтва БССР, безупынны рост матэрыяльнага добрабыту шырокіх мас працоўных даказалі правільнасць нашай лініі на ўсеагульнае навучанне, даказалі ўсю тупасць і нікчэмнасць контррэволюцыйных нацыянал-дэмакратаў.

Зараз 80 проц. усіх дзяцей калгаснікаў і працоўных сялян вёскі ахоплены няпоўнай сярэдняй школай. На працягу бліжэйшых 2-х год мы поўнасцю завершым увядзенне абавязковага сямігадовага навучання.

На падставе ажыццяўлення пастаноў ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб школе мы за апошні год звярнулі асаблівую ўвагу на якасць навучання, каб нашы, школьнікі аўлада-

Аднак, сярод настаўніцтва БССР яшчэ ёсць выхадцы з варожых нам класаў, буржуазныя нацыяналісты, якія часамі прабуюць прышчапіць дзецям антыпролетарскую ідэалогію, прымяняюць к дзецям фізічныя меры ўздзеяння. Мы такіх настаўнікаў знімалі з работы, некаторых аддалі пад суд. Але перад намі і надалей стаіць адказная задача — захаваць школу ад усякіх нацыяналістычных контррэволюцыйных уплываў, дабіцца таго, каб такіх элементаў у нашай школе не было. Перад намі вялікая работа па ўзняццю палітычнага і культурнага ўзроўню настаўніка, па павышэнню яго агульна-адукацыйнага ўзроўню.

У справе комуністычнага выхавання выключна сур'ёзнае значэнне мае дашкольнае выхаванне. Мы ўжо зараз выхоўваем у дзіцячых садах і на пляцоўках сотні тысяч дзяцей рабочых і калгаснікаў.

Значна ўзраслі культурныя запатрабаванні шырокіх працоўных мас. Соцыялістычная культура ўкараняецца ў самую гушчу працоўных мас — на фабрыцы, за варштатам, у калгаснай брыгадзе. Непамерна ўзрасла патрэбнасць у газетах, кніжках, кіно, радыё. Нам неабходна звярнуць значна большую ўвагу на работу клубаў, хат-чытален, на барацьбу за чыстую і культурную лазню, за чыстую і здаровую кватэру рабочага, хату калгасніка.

Расце мастацкая літаратура БССР, якая заваёўвае сабе пачэснае месца ў літаратуры народаў СССР. Імёны нашых лепшых пісьменнікаў — Купалы, Коласа, Бядулі, Александровіча, Харыка, Лынькова і інш. — вядомы працоўным усяго Совецкага Саюза. У нашай літаратуры прароблена вялікая работа па выкарчоўванню карэнняў нацдэмаўшчыны. Літаратура павярнулася тварам да актуальнай тэматыкі.

Не менш вялікія дасягненні мы маем у развіцці совецкага тэатра Беларусі.

Усе гэтыя факты наглядна па-

ПЕРАД НАМІ СВЕЦЯЦЬ ЯСНЫЯ АГНІ

Прамова тав. ЗЫБЛЮК

(Калгасніца калгаса «Перамога», Дзяржынскага раёна).

Таварышы! Дазвольце вас прывітаць ад імя калгаснікаў калгаса «Перамога». Калі я ад'язджала на XI усебеларускі з'езд советаў, мяне акружылі старыя і маладыя калгасніцы і вельмі радаваліся, што нашаму калгасу выпаў такі гонар — паслаць калгасніцу дэлегатам на з'езд советаў. Яны прасілі мяне перадаць гарачае прывітанне нашаму XI усебеларускаму з'езду советаў. **(Апладысменты).**

Нашы калгаснікі перадавалі таксама палкае прывітанне нашаму вялікаму правадыру таварышу **Сталіну** і тав. **Крупскай (Апладысменты).**

Наш калгас знаходзіцца за 5 кілометраў ад мяжы Польшчы. Не гледзячы на блізкасць мяжы, мы не баяліся запалохванняў кулацтва і першымі пашлі ў калгас. Мы ведалі, што совецкая ўлада і абаронца яе — Чырвоная армія не дапусцяць тоўстапузых буржуяў і памешчыкаў на нашы калгасныя палі. Мы ўзяліся смела за працу і сталі будаваць буйную гаспадарку. Пабудавалі мы два гумны, лазню, сушню для ільну, два кароўнікі, дзве канюшні.

Калгас арганізаваўся з самых беднейшых гаспадарак, а зараз ён з кожным годам мацнее, стаў большэвіцкім, а калгаснікі заможнымі. Гэта атрымалася дзякуючы кіраўніцтву палітаддзела МТС. У нас у палітаддзеле тав. Кроль, які добра кіруе і дапамагае нам, і мы яго слухаем.

Мы не мелі ніводнай абагуленай каровы, ніводнай абагуленай свінні, а зараз маем 30 галоў буйнай рагатай жывёлы, 35 свіней і 27 коней.

Зараз у нас завершана суцэльная калектывізацыя, няма ў нас ні аднаго аднаасобніка. Мы ўсе — роўныя калгаснікі і ўсе разам будуем новае жыццё.

У гэтым годзе мы атрымалі на працадзень па 7 фунтаў зерневых, а бульбы па 15 фунтаў. Я атрымала свой хлеб і прынесла на кватэру, ссыпала ў скрыні. Прышлі мае дзеці і вельмі радаваліся. Да мяне падыходзіць мая 7-гадовая дачка і гаворыць: «Мама, калі ты паедзеш на з'езд советаў, ты там раскажы, што мы шмат атрымалі хлеба».

Я раней жыла ў памешчыка, не бачыла ў сябе не толькі хлеба белага, але і чорнага, ела мякіну. А зараз я атрымала 40 пудоў жыта, 38 пудоў пшаніцы, 18 пудоў ячменю, 8 пудоў гароху **(Апладысменты).**

У нашым калгасе ёсць вялікія дасягненні. Працуе ў нас палітгурток. Мы раней былі цёмныя жанчыны працавалі ў памешчыка, які нас мучыў і здзекаваўся. А зараз нас усяму навучаюць. Зараз мы жывем у вялікай радасці, і перад намі свецяць ясныя агні, бо мы ніколі не бачылі і не спадзяваліся бачыць такое жыццё. Наша жыццё калгаснае — радаснае, вясёлае. Але мы будзем працаваць яшчэ лепш, каб зрабіць усе нашы калгасы большэвіцкімі, а калгаснікаў заможнымі **(Апладысменты).**

Мы павінны былі вывезці 400 куб. метраў лесу, а мы вывезлі 540. Я сама ездзіла ў лес, не гледзела, што мароз 37 градусаў. Я радавалася нашаму вясёламу большэвіцкаму жыццю, якое нам дала совецкая ўлада. Я з радасцю выконвала дзяржаўныя абавязкі. Я ездзіла разам з мужчынамі, вывозіла ў дзень па 4 куб. метры дроў.

Я хачу сказаць, як мы рыхтуемся да веснавой сяўбы. У нас падрыхтавана ўсё. Насенне ачышчана на трыеры, ссыпана ў сухое памяшканне, праверана на ўсхожасць. Кляшча няма. Інвентар у нас увесь адрамантаван, змазан, састаўлен у сухім памяшканні. **(Апладысменты).**

БЕЛАРУСЬ ЗАХОДНЯЯ І БЕЛАРУСЬ СОВЕЦКАЯ

З прамовы тав. М. КЛІМКОВІЧА

(Старшыня праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў БССР)

Сярод прывітанняў, атрыманых нашым з'ездам, я хачу звярнуць увагу на адно: на прывітанне компартыі Польшчы, Заходняй Беларусі і Зах. Украіны. З глыбокага падполля, ад імя многіх тысяч працоўных, нашых братоў па класу, данеслася яно сюды, на ўсебеларускі з'езд, каб адсюль прагучэць на ўвесь свет славай нашаму гераічнаму змаганню і нашым перамогам. І калі мы чулі гэта прывітанне, як тады, калі ішлі на з'езд, перад нашымі вачыма былі дзве Беларусі— адна Заходняя Беларусь, другая наша. Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка — Беларусь.

Адна — Заходняя, якая за 15 год не толькі ні на крок не пашла наперад у сэнсе культуры і добрабыту працоўных, а наадварот, у выніку драпежніцкага панавання яе мясцовага і немясцовага кулацтва, памешчыкаў і буржуазіі, перажывае самае цяжкое становішча, якое не можа ісці нават у параўнанне з чорнай памяці днямі панавання царызму. Соцыяльны і нацыянальны ўціск працоўных дасягае там нябывалых размераў і небывалага цяжару. Школы закрыты, родная мова забаронена, лепшыя сыны рабочага класа і рэволюцыйнага сялянства пакутуюць у турмах.

І другая Беларусь — Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка — стаіць поруч з той, Заходняй, але розніцца ад яе, як дзень розніцца ад ночы. Тут квітнее культура, тут ўзнімаюцца гмахі гігантаў-заводаў, тут шырацца калгасныя палі, тут з кожным годам ідзе па ўздым добрабыт працоўных горада і вёскі.

І цікава. Тую Заходнюю Беларусь, забітую і цёмную, сцякаючую крывёй услаўляюць падгалоскі польскага фашызма — беларускія нацдэмы, як свой ідэал дзяржавы. Зразумела, яны гэтага не робяць адкрыта, бо ім за гэта заплюе вочы кожны працоўны. Аднак шалёна брэшучы на Совецкі Саюз, на Совецкую Беларусь і зносячы за злоты сваю лепту ў падрыхтоўку нападу на СССР.

шыскую перыядыку, якая выходзіла ў Зах. Беларусі. Не гаворачы ўжо пра мізэрнасць падобных выданняў, трэба дзівіцца той бяздарнасці, той бязглуздзіцы, якая ў гэтых выданнях друкуецца, ад якой нясе трупным смуродам.

Заходняя Беларусь мае растучую пролетарскую літаратуру. Гэта літаратура компартыі і падтрымліваючых яе маладых рэволюцыйных пісьменнікаў. Не дзіва, што вельмі часта іх голас — голас маладой рэволюцыйнай музы мы чуем з-за крат фашысцкіх турмаў і концлагераў.

Зусім іншае мы бачым у нас. Возьмем галіну літаратуры, у якой мне прыходзіцца працаваць. Усё перамагаючая праўда большэвізма перацягнула на наш бок, на бок пролетарыята, нават тых, якія ў свой час заблудзіліся, або былі атручаны чадам нацыяналізма. На наш бок стала ўсё, што было чэснага і талантлівага сярод пісьменніцкай інтэлігенцыі. На той бок барыкад сталі толькі бяздары і п'яніцы тыпу Нікановіча, Лужаніна і інш.

Нашы літаратурныя кадры значна выраслі ідэйна і мастацкі. Варта напомніць вам апошнія творы Александровіча, Ізі Харыка, варта ўспомніць пра п'есу тав. Крапівы «Канец дружбы» і тав. Чорнага «Бацькаўшчына», каб характарызаваць рост нашай літаратуры, і не толькі беларускай, але яўрэйскай, польскай і іншых народаў, што насяляюць БССР.

Да рэчы, аб тым магутным **літаратурным паходзе**, які разгарнуўся ў сотнях калгасаў БССР. Мастацкая літаратура ўваходзіць у быт калгаснікаў самых глухіх куткоў краіны.

Вось гэты рост культуры і нашы-

НА ТРЫБУНЕ З'ЕЗДА

Калабкоў

Шыфрына

Іваноў

Зыблюк

Ушакоў

⊙ ⊙

галіне мы яшчэ не дабіліся рашаючых поспехаў.

Расце актыўнасць нашай савецкай вучнёўскай моладзі.

Адказнейшую пачэсную ролю ў будаўніцтве соцыялізма адыгрывае совецкі настаўнік, які выхоўвае, фармуе новага чалавека — будучага работніка бяскласавага соцыялістычнага грамадства. За апошнія гады значна вырасла наша настаўніцкая армія. Замест 5.600 настаўнікаў у 1914 годзе мы маем зараз у школах 26.000 настаўнікаў, асноўная маса якіх шчыра і аддана працуе ў школе і прымае актыўны ўдзел ва ўсім соцыялістычным будаўніцтве.

...мы росквіт культурнай рэвалюцыі ў БССР, аграмадныя перамогі, атрыманыя намі на ўсіх участках культурнага будаўніцтва, якія сталі магчымы толькі ў выніку Окцябрскай рэволюцыі, у выніку мудрай палітыкі нашай партыі і яе правадыра таварыша СТАЛІНА. (Апладысменты).

Тав. ГАЛАДЗЕД у групе дэлегатаў з'езда.

беларускія нацыянал-фашысты не могуць утаіць ад працоўных таго, якой была-б Беларусь, каб нацдэмам удалося стварыць «сваю дзяржаву». Яна была-б такою, якою зараз ёсць Заходняя Беларусь—калонія польскага фашызма, краіна турмаў і шыбеніц.

Мне прыходзілася чытаць тую нацыянал - фа...

...трабуюць ад совецкіх пісьменнікаў высокай ідэалагічнай вытрыманасці, спалучанай з высокай мастацкай якасцю. Гэтага мае права патрабаваць ад нас гаспадар зямлі беларускай — XI з'езд советаў. І гэта патрабаванне мы абавязаны і абавязваемся выканаць.

Пролетарскі баявы інтэрнацыяналізм — вось сцяг, пад якім ідзе на ўздым усё наша соцыялістычнае будаўніцтва і пад якім ідзе на ўздым частка гэтага будаўніцтва—совецкая беларуская літаратура, літаратура ўсіх народаў, што насяляюць БССР. (Апладысменты).

Драбышэўскі

⊙ ⊙

БАЙЦЫ АВАЛОДВАЮЦЬ ТЭХНІКАЙ

Прамова тав. УШАКОВА

(Чырвоная армія)

Тыя поспехі, якія прадэманстраваў і дэманструе яшчэ сёння XI з'езд советаў БССР з гэтай трыбуны, гавораць аб тым, што яны дасягнуты выключна дзякуючы правільнай генеральнай палітыцы нашага Цэнтральнага Камітэта на чале з яго любімым правадыром тав. Сталіным. **(Апладысменты).**

Наша рабоча-сялянская Чырвоная армія і Чырвоны паветраны флот за прайшоўшы перыяд і асабліва за перыяд 1934 года маюць таксама немалую колькасць поспехаў, немалую колькасць перамог, дасягнутых на фронце баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

[...] іх вельмі выразна гаварыў тав. **Варашылаў** на XVII партз'ездзе.

Чырвоная армія паспяхова авалодвае тэхнікай. Перыяд вучобы 1934 года паказаў як гэтай тэхнікай мы аўладалі. Нельга не напомніць XI з'езду советаў БССР аб чэлюскінскай эпапеі, калі ў надзвычай цяжкіх умовах нашымі совецкімі лётчыкамі, лятаючымі на нашых совецкіх машынах, было выратавана 109 чал. чэлюскінцаў **(Апладысменты).**

Нельга не адзначыць такога факта, калі за 1934 год наша эскадрылья, злятаўшая ў Польшчу, у Парыж, у Італію, зрабіўшы амаль кругасветнае падарожжа на нашым [...]мным шары, вярнулася на тэрыторыю нашых совецкіх граніц без малейшага пашкоджання апарата.

Гэта гаворыць аб тым, што тэхнікай, уручанай рабочым класам, байцы рабоча-сялянскага паветранага флота аўладалі на сёнешні дзень як трэба, як гэта даручыў ім рабочы клас.

Задачы, якія пастаўлены наркомам тав. Варашылавым у 1935 годзе, яшчэ больш патрабуюць ад нас таго, каб не супакойвацца на дасягнутых поспехах з тым, каб гэтай тэхнікай проста іграць у паветры.

Ажыццяўленне ўказанняў ЦК КП(б)Б забяспечыла перамогу

Прамова тав. КАЛАБКОВА

(Дырэктар фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі»)

Таварышы! Ад X да XI з'езда советаў нас аддзяляюць 4 гады барацьбы за вялікі план работ, план таварыша Сталіна. Гэтыя 4 гады непазнавальна змянілі твар Совецкага Саюза.

Сярод агульнага росту народнай гаспадаркі мы бачым, як у нас, у краіне, расце цяжкая прамысловасць, забяспечваючая ўздым работы і лёгкай прамысловасці. У сістэме лёгкай прамысловасці значна пашырыўся асартымент вырабаў і палепшылася якасць выпускаемай прадукцыі.

Віцебская прамысловасць таксама дабілася значных поспехаў у рабоце. Гэтыя поспехі заваяваны ў рэзультаце ажыццяўлення ўказанняў ЦК КП(б)Б і асабіста тав. **ГІКАЛО.** Пералом у рабоце наступіў іменна пасля вядомага рашэння ЦК КП(б)Б аб рабоце віцебскай партарганізацыі. Такія буйнейшыя гіганты, як фабрыка «КІМ», «Сцяг індустрыялізацыі», у рэзультаце рэалізацыі рашэння ЦК КП(б)Б у гэтым годзе датэрмінова выканалі свае праграмы, прычым якасць прадукцыі значна палепшылася.

У сваёй рабоце мы змагаліся штодзённа за выкананне ўказанняў таварыша Сталіна — аўладаць тэхнікай сваёй вытворчасці. І сёння мы маем 60 проц. рабочых і інжынерна-тэхнічнага персанала, якія ўжо здалі экзамен на значок «ЗОТ».

Нашы поспехі відавочны. Аднак, мы не павінны забываць і аб тым, што ў 1935 г. трэба працаваць лепш, чым працавалі ў мінулыя гады. Гэта значыць, не толькі аўладаць мінімумам тэхнікі, але і забяспечыць кіраўніцтва ўсіх звенняў. Адсюль трэба мець тэхпромфінплан на кожным прадпрыемстве. У Віцебску ёсць рад прадпрыемстваў, якія маюць тэхпромфінплан, але, напрыклад, наша фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі» тэхпромфінплана яшчэ не мае. Мы запэўняем з'езд, што ў бліжэйшыя дні складанне тэхпромфінплана закончым. Гэта — важнейшы фактар аўладання тэхнікай кіраўніцтва, гэта гарантыя лепшай работы і датэрміновага выканання плана 1935 года.

Я хацеў-бы звярнуць увагу з'езда на тыя недахопы, якія ёсць у прамысловасці і якія неабходна ліквідаваць. Галоўнае — недахопы планавання. Мы ўжо ўступілі ў 1935 г., а прадпрыемствы яшчэ не маюць канчатковых лімітаў і зверстанага плана. Па-другое, я лічу, што Соўнаркому і Наркоммясцпрому прыдзецца сур'ёзна заняцца пытаннем работы Белэнерга, бо на шляху выканання плана Белэнерга ўжо надзвычай часта становіцца на дарозе. Дрэнная падача электраэнергіі тармозіць работу прамысловасці не аднаго Віцебска, але і прамысловасці Магілева, Гомеля і Оршы.

У Віцебску нядрэнна працуе комунальная гаспадарка. Але пытанне каналізацыі і пабудовы ачышчальных збудаванняў у тытульных спісах 1935 г. і ў планах прамысловасці, і ў плане гарадской гаспадаркі ярка і чотка не адлюстравана.

Рабочыя Віцебска часта лаюць горсовет, і ў прыватнасці мяне, як дэлегата горсовета ад фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі», за тое, што да гэтага часу яшчэ не скончана пабудова пральні. НК комунальнай гаспадаркі вельмі зацягвае будаўніцтва.

Трэба таксама значна палепшыць рабочае жыллёвае будаўніцтва з тым, каб наблізіць рабочых да прадпрыемстваў.

Мы ставім перад сабой задачу дабіцца, каб у 1935 г. прамысловасць і сельская гаспадарка Віцебшчыны занялі першае месца ў БССР.

ЗМЯЦЁМ З ЗЯМЛІ УСІХ ВОРАГАЎ

Прамова тав. ГАРДЗЕЕВАЙ

(Калгасніца Чэрыкаўскага раёна).

Таварышы! Наша Совецкая Беларусь, наша родная краіна дасягнула вялікіх поспехаў. У нас пабудавана шмат фабрык, заводаў, калгасаў і соўгасаў.

Хачу таксама расказаць пра свой Чэрыкаўскі раён.

Наш раён, як і ўся БССР, датэрмінова выканаў план хлебанарыхтовак. Мы, калгаснікі, ідзем да заможнага жыцця. Чэрыкаўскі раён мае 36 трактароў, якія выпушчаны нашымі заводамі.

У нас ёсць многа школ, ёсць дзесяцігодка і сямігодка, у якіх навучаюцца нашы дзеці.

Я хачу сказаць аб сваім радасным жыцці ў калгасе, у якім я стала заможнай. Раней я была беднячкай, я мела хлеба толькі да новага года, а зараз я маю на два гады хлеба. **(Апладысменты).**

Нашы калгаснікі атрымалі на працадзень па 5 кгр зерна, 15 кгр. бульбы. Раней наша жанчына была цёмная, была няроўнапраўная, а зараз мы свабодны. Тав. **Ленін** сказаў, што кожная кухарка павінна ўмець кіраваць дзяржавай, і мы да гэтага ідзем шпаркімі крокамі. Зараз я пашла вучыцца на курсы і разумею, што мне дае совецкая ўлада—яна вядзе нас да радаснага светлага жыцця.

Я хачу запэўніць, што ўсе нашы жанчыны і мужчыны гатовы даць рашучы адпор тым капіталістам і памешчыкам, якія захочуць парушыць наша мірнае будаўніцтва. Мы змяцем іх з зямлі. **(Апладысменты).**

УЗНЯЎСЯ ПАЛІТЫЧНЫ УЗРОВЕНЬ РАБОЧЫХ

Прамова тав. ШЫФРЫНОЙ

(Работніца завода «Большэвік»).

У сваім дакладзе тав. Галадзед ахарактарызаваў тыя велізарныя дасягненні, якія мае ўся краіна за час ад X да XI усебеларускага з'езда советаў.

Я хачу спыніцца на тым, як наш завод прышоў да XI з'езда советаў. Мы на працягу 5 год выконваем свой промфінплан. У 1924-27 гг. мы выпускалі прадукцыі 688.837 тон, а ў 1934 г. далі прадукцыі 1.424.321 тону. Мы змаглі выпусціць такую колькасць прадукцыі на аснове рэканструкцыі нашых заводаў, на аснове аўладання тэхнікай. За 1934 год у нас ахоплены тэхвучобай 333 чал., здала экзамен 329 чал.

У парадку падрыхтоўкі да XI з'езда советаў мы заключылі соцыялістычныя брыгадныя і індывідуальныя дагавары і ўзялі на сябе абавязак даць прадукцыі звыш плана на 225 тыс. руб.; далі-ж на 246 тыс. руб. Значыць, мы свой абавязак перад дзяржавай выканалі.

Побач з выкананнем вытворчых паказальнікаў узняўся і палітычны ўзровень нашых рабочых. Учора ў сваім дакладзе тав. Галадзед ужо характарызаваў выступленне Галенды на нашым заводзе. У сваім дакладзе аб апошніх рашэннях пленума ЦК ВКП(б) Галенда стараўся працягнуць троцкісцка-зіноўеўскую ўстаноўку аб тым, што ўвядзенне картачнай сістэмы ў 1929 годзе тлумачыцца бяссіллем партыі супроць кулацкай стыхіі. Калі-ж рабочыя задалі яму пытанне, які ўдзел ён прымаў у троцкісцка-зіноўеўскай апазіцыі, ён адказаў: «Я не прыехаў на сход чытаць сваю аўтабіяграфію, і наогул гэта не па сутнасці майго даклада». Ясна, што лепшыя рабочыя нашага завода змаглі сарваць маску з гэтага двурушніка.

Дамо 300 высокаякасных варштатаў

Прамова тав. ДРАБЫШЭЎСКАГА

(Дырэктар завода імя Кірава).

Рашэннем майскага пленума ЦК КП(б)Б наш завод быў занесен у спіс адстаючых прадпрыемстваў. У мінулым завод «Комунар» працаваў надзвычай дрэнна. Майскі пленум ЦК КП(б)Б абавязаў калектыў завода, партыйную арганізацыю накіраваць максімум увагі на ўздым завода.

Рэалізуючы рашэнні пленума, дзякуючы асабістым указанням тав. Гікало, дзякуючы асабістым указанням тав. Чарвякова, які наведаў завод, мы дабіліся пералому ў рабоце. Дружная работа калектыва завода забяспечыла датэрміновае выкананне плана. Мы далі звыш плана на 314 тысяч руб. прадукцыі, асвоілі цэлы рад складаных варштатаў (якія раней прывозіліся з-за мяжы).

У 1935 г. перад кіраўцамі стаяць вялікія задачы. У 1934 г. мы асвоілі і выпусцілі 100 варштатаў. На 1935 год нам далі план у тры разы больш. Перад намі стаіць задача выпусціць 300 складанейшых варштатаў. Калектыў завода імя Кірава гэты план прыняў па-большэвіцку. Мы не сумняваемся, што пры той дапамозе, пры тым моцным кіраўніцтве, якое мы атрымліваем з боку ЦК партыі, з боку Наркамата мясцовай прамысловасці, з боку нашага гарадскога камітэта партыі, безумоўна з гэтымі задачамі справімся.

Наш завод набывае становішча адзінага завода па варштатабудаўніцтву ва ўмовах Беларусі. Калектыў пачаў будаваць з 1930 г. новы так званы механазборачны цэх. І як гэта не дзіўна, я павінен перадаць, што гэты цэх яшчэ сёння не гатоў. Гэты цэх рашае поспех работы 1935 года. Будаўнічыя работы скончаны, але вось Белдзяржбуд, які пабудаваў да гэтага часу не адну фабрыку і не адзін завод і пусціў у эксплаатацыю, гэтага цэха яшчэ не закончыў. Гэта абавязвае мяне сёння ад імя ўсяго калектыва завода перадаць просьбу XI з'езду советаў аб дапамозе гэтаму цэху.

Дрэнна ў нас з жыллёвым будаўніцтвам. Гэтым пытаннем нераз займаўся ЦСПСБ і іншыя арганізацыі, але пакуль што яно не пастаўлена ў цэнтры ўвагі. Мы маем сваіх герояў, сваіх знатных людзей, якім трэба стварыць добрыя жыллёвыя ўмовы.

Калектыў завода імя Кірава мае на сёнешні дзень усе падставы быць занесеным у чырвоную кнігу. Аб гэтым гавораць дасягненні і поспехі, якія мы маем.

У сувязі з подлым забойствам Сергея Міронавіча Кірава ўрад Беларусі па просьбе калектыва завода перайменаваў наш завод «Комунар» у завод імя Кірава.

— Гэта абавязвае нас працаваць па-кіраўску, патроіць увагу, патроіць класавую пільнасць у нашай практычнай рабоце, — заявілі нашы старыя рабочыя, лепшыя ўдарнікі завода.

Ад імя ўсяго калектыва рабочых завода імя Кірава заяўляю XI з'езд советаў БССР, што план 1935 года будзе выканан намі датэрмінова, што мы дамо краіне яшчэ 300 лепшых высокаякасных варштатаў, не ўступаючых якасцю варштатам замежным.

Няхай жыве XI усебеларускі з'езд советаў!

Няхай жыве і мацнее наша комуністычная партыя (большэвікоў), узначальваемая лепшым большэвіком усяго свету таварышом Сталіным!

Няхай жыве наша КП(б)Б і кіраўнік яе таварыш Н. Ф. Гікало! **(Апладысменты).**

Дэлегаты з'езда советаў ва ўнівермагу выбіраюць тавары.

УКРАІНА*)

Украіна, цвеце любы,
Сонцам гадаваны,
У мінулым край няволі,
Курганоў, кайданаў.
Панавалі, каталі
Гетманы, царыцы
І паны тваёй крывёю
Не жалелі ўпіцца.
Знясла ты вайны сусветнай
Вялікае гора,
Кроў цякла тваіх людзінаў,
Як Дняпро ў мора.

***

Украіна, цвеце любы,
Чараўнічай сілы,
Рэвалюцыя з Усходу
Цябе абудзіла.
Абудзіла, а на шляху
Паўстаў вораг дзікі —
Скарападскія, Петлюры
Ды Махно, Дзенікін.
Запылаў твой стэп шырокі,
Паўставала гора, —
Палілася кроў старой сцежкай,
Як Дняпро у мора.

***

Украіна, Украіна!
Глянь ты, азірніся:
Як цярпела, паўставала,
Як імкнешся ў высі.
Шлях твой ясны, як пшаніцы
Залацісты колас,
А людзей тваіх працоўных
Звонкі, смелы голас.
Па Дняпру тваім свабодным
У самае мора
Плывуць горда параходы,
Не знаючы гора.

***

Украіна! Табе вораг
Ніякі не страшан, —
Сцяг твой роўны паміж роўных
У Саюзе нашым.
Ты будуеш сабе шчасце
Пад сцягам чырвоным,
Як рэспублікі ўсе нашы,
З поспехам цудоўным.
Хто-ж памкнецца табе здрадзіць,
Зноў капаць магілу, —
У Дняпры сваім патопіш
Варожыя сілы.

ЯНКА КУПАЛА.

Менск, 16-І—35 г.

*) Гэты верш напісан па запрашэнню ЦО КП(б)У «Комуніст» для нумара, прысвечанага адкрыццю ўсесаюзнага з'езда советаў.

ПРАЦОЎНЫЯ БССР—СВАІМУ ГАСПАДАРУ—XI З'ЕЗДУ

Завочныя спрэчкі па дакладу тав. Галадзеда і прамове тав. Чарвякова

У совеце Лігі нацый

АБМЕРКАВАННЕ ПЫТАННЯ АБ ЗВАРОЦЕ СААРА ГЕРМАНІІ

ВЫСТУПЛЕННЕ тав. ЛІТВІНАВА

ЖЭНЕВА, 18 студзеня. (БЕЛТА). Учора на вячэрнім пасяджэнні совета Лігі нацый, прысвечаным звароту Саара Германіі, выступілі: **Лаваль** (Францыя), **Ідэн** (Англія), тав. **Літвінаў**, **Камарніцкі** (Польшча), **Мунк** (Данія), **Осускі** (Чэхаславакія) і старшынстваваўшы міністр замежных спраў Турцыі **Тэфік Рушцю-арас**.

Лаваль заявіў, што рашэннем аб звароце Саара Германіі роля совета Лігі нацый не вычэрпваецца. Астаецца яшчэ вырашыць многа важных і складаных праблем, звязаных з практычнай перадачай кіравання вобласцю Германіі, і ліквідацыяй яе сучаснай пабудовы.

Францыя — сказаў далей Лаваль — не закрые сваіх граніц для саарскіх бежанцаў, аднак, яна лічыць, што пытанне аб гэтых бежанцах мае міжнародны характар і вырашэнне яго адносіцца да кампетэнцыі Лігі нацый. Французскі ўрад зараз-жа прадставіць совету Лігі нацый свой мемарандум па гэтаму пытанню. Гаворачы аб запэўненнях Гітлера аб тым, што пасля ліквідацыі саарскага пытання паміж Германіяй і Францыяй не застаецца ніякіх тэрытарыяльных спрэчак, Лаваль заявіў: «Сапраўднае збліжэнне паміж абодвума нашымі краінамі ёсць адна з істотных умоў для дзейснага гарантавання еўрапейскага міру. Францыя міралюбіва, але гісторыя паказала ёй, што яна павінна жыць у безапаснасці. Другія народы маюць такія-ж правы. І для таго, каб адшукваць элементы гэтай безапаснасці, ні адзін урад не павінен хістацца прыняць удзел у заключэнні пактаў, мэтай якіх якраз і з'яўляецца забеспячэнне кожнай краіне неабходных узаемных гарантый.

У заключэнне Лаваль падкрэсліў, што Францыя будзе прадаўжаць сваю палітыку міру ў рамках Лігі нацый.

Выступіўшы пасля Ідэна тав. **М. М. Літвінаў** сказаў: «Пры першым абмеркаванні ў совеце Лігі саарскай праблемы я ўжо меў выпадак указваць на асаблівасць майго становішча ў якасці прадстаўніка краіны, якая заклікана ўдзельнічаць у развязцы вялікай гістарычнай дзеі, завязка якой адбылася без яе. Я магу таму адчуваць сябе свабодным ад такіх адчуванняў, якія могуць перажываць другія члены совета, маючыя дачыненні да ўказанай мною дзеі з пачатку яе ўзнікнення.

Я адчуваю аднак асаблівае задаваленне ад таго, што мы можам сёння зарэгістраваць выпадак удачнага прымянення права самавызначэння народаў, якое прадстаўляе сабой адзін з асноўных прынцыпаў міжнароднай палітыкі майго ўрада. Прымяненне гэтага прынцыпу павінна мець на ўвазе, галоўным чынам, вызначэнне нацыянальнасці і дзяржаўнай прыналежнасці большасці насельніцтва пэўнай тэрыторыі. Гісторыя хацела, каб была праведзена праверка нацыянальнасці саарскага насельніцтва. Гэта праверка дала рэзультаты, якія кладуць канец усякім сумненням, калі такія і існавалі ў нацыянальнай прыналежнасці Саарскай правінцыі.

Ад совета Лігі нельга чакаць, каб ён пры атрыманых рэзультатах удаваўся ў пытанне, чаму і па якіх суб'ектыўных меркаваннях саарцы галасавалі. Калі, як некаторыя думаюць, у саарцаў маглі быць асобыя меркаванні, якія ідуць у іншым напрамку, чым нацыянальныя, то адкіданне імі гэтых меркаванняў толькі павысіць значэнне галасавання з чыста нацыянальнага пункту гледжання. Саарцы агромнай большасцю ясна сказалі, што яны хочуць аставацца германцамі і падзеляць ва ўсім лёс сваіх суайчыннікаў, і нам не астаецца нічога іншага, як схіліцца перад гэтым рашэннем і павіншаваць германскі народ са зваротам у яго лона яго саарскіх сыноў.

Разам з маімі калегамі я асабліва вітаю канчатковае вырашэнне саарскай праблемы ў перспектыве міру, паколькі гэта падзея ўстраняе адзін з шматлікіх камняў спаткнення на шляху да забеспячэння міру. Разам з тым, мы павінны на жаль, канстатаваць, што гэты шлях далёка яшчэ не зусім вольны ад такіх камней і што, наадварот, іх астаецца яшчэ даволі многа і што над устраненнем іх прыдзецца яшчэ нямала папрацаваць усім прыхільнікам міру. Мы павінны прызнаць, што мір не раскідан і не раздроблен у розных частках земнага шара або Еўропы, што недастаткова падабраць паасобныя кавалкі яго і што да яго нельга ісці завулкамі ці прыватнымі дарогамі, адкрытымі для адных і закрытымі для другіх. Мір непадзельны, і ўсе шляхі да яго вядуць па адной вялікай шырокай дарозе, на якую павінны ўступіць усе краіны. Час прызнаць, што няма безапаснасці толькі ва ўласным міру і спакоі, калі не забяспечан мір суседзяй — блізкіх і далёкіх.

Мы павінны не толькі самі ўсведамляць гэта, але і растлумачыць тым, якія, гаворачы часам аб міры, самі маюць і хочуць другім навязаць зусім фальшывыя ўяўленні аб ім. Неабходна таксама ўсведамляць і раз'ясняць, што ў сучасны момант мір не можа быць забяспечан толькі суб'ектыўнымі выказваннямі і дэкларацыямі тых ці іншых дзяржаўных людзей. Мы акажам дрэнную ўслугу міру, калі дамо сябе ўбаюкваць такімі пацыфісцкімі дэкларацыямі. Мір павінен быць арганізован і можа быць арганізован у рэзультаце калектыўных намаганняў і калектыўных матэрыяльных гарантый. Калі, як я спадзяюся, падзеі 13 студзеня, якія адбыліся ў поўнай адпаведнасці з міжнароднымі абавязацельствамі, пры поўнай спрыяльнай садзейнасці міжнароднай арганізацыі, дапамогуць пранікненню выказаных мной палажэнняў у свядомасць усіх народаў, усіх дзяржаўных людзей, то мы можам сказаць сабе, што мы прымаем сёння сапраўды рашэнне велізарнага гістарычнага значэння».

Астатнія аратары абмежаваліся, галоўным чынам, прывітаннямі і выказваннем задавалення па поваду рэзультатаў саарскага плебісцыту.

Пасля гэтага совет Лігі зацвердзіў прадстаўлены Алаізі даклад «Камітэта трох», у якім прадугледжваецца, што Саарская вобласць павінна быць 1 сакавіка 1935 года перадана Германіі. Разам з тым совет Лігі нацый даручыў «Камітэту трох» разам з германскім і французскім урадамі і ўрадавай камісіяй Саарскай вобласці выпрацаваць неабходныя мерапрыемствы ў сувязі з ліквідацыяй сучаснай пабудовы вобласці. У выпадку, калі па гэтаму пытанню не будзе дасягнута пагадненне да 15 лютага 1935 года, камітэт павінен прадставіць свае меркаванні совету Лігі, які прыме неабходныя рашэнні ў адпаведнасці з Версальскім дагаворам і спецыяльнымі абавязацельствамі, прынятымі на сябе Берлінам і Парыжам у сувязі з плебісцытам.

РАШЭННЕ ПА ПАРАГВАЙСКА-БАЛІВІЙСКАМУ КАНФЛІКТУ

ЖЭНЕВА, 17 студзеня. (БЕЛТА). Учора адбылося пасяджэнне кансультацыйнага камітэта па парагвайска-балівійскаму канфлікту.

Камітэт заслухаў даклад падкамісіі, вылучанай для вывучэння адказу Парагвая на рэкамендацыі лі-

ФАШЫЗАЦЫЯ ЭСТОНІІ

ТАЛІН (Рэвель), 18 студзеня (БЕЛТА). Прэзідэнт рэспублікі **Пятс** выступіў на сходзе 1300 прадстаўнікоў цэнтральных і мясцовых органаў улады з прамовай, у якой

ВЫКАРЧАНІЦЬ ПАДОНКІ АНТЫСОВЕЦКАЙ ГРУПЫ

РЭЗАЛЮЦЫЯ БАЙЦОЎ ГЕРМАНСКАГА ПАДПОЛЛЯ

ЦЮРЫХ, 18 студзеня. (БЕЛТА). Берлінскі і Гамбургскі абласныя камітэты КПГ, а таксама шэры рад

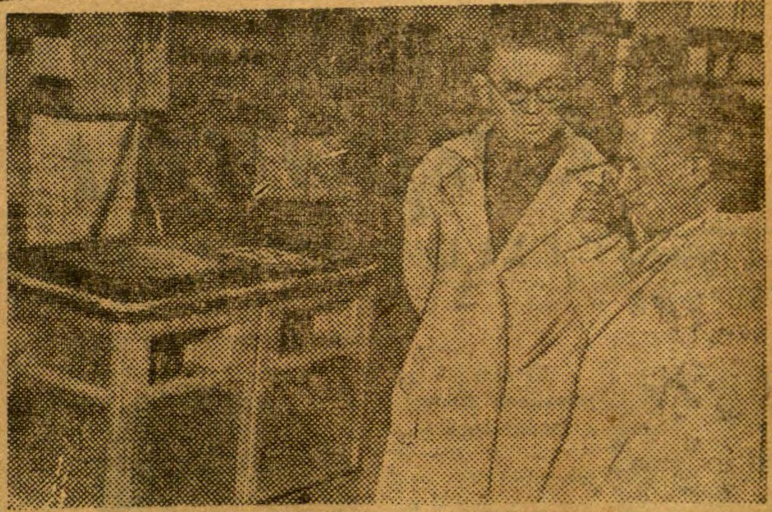

Новая электрапліта для сталовых і фабрык-кухань, сканструяваная ў Акадэміі комунальнай гаспадаркі. Электрапліта складаецца з двух секцый, якія награваюцца ізалявана адна ад другой. Страва на электрапліце жарыцца роўнамерна са значнай эканоміяй тлушчу. Праведзеныя звыш 100 вопытаў у навукова-даследчым інстытуце грамадскага харчавання паказалі, што абжарка 100 катлет абыходзіцца ў 6 капеек. Устаноўка электрапліты пазбаўляе ад дыму і копаці ў кухні.

НА ЗДЫМКУ: прафесар інстытута грамадскага харчавання т. ВІЛЕНКІН (справа) і інжынер-тэхнолаг тав. СПІВАКОЎ даследуюць смак і якасць стравы, прыгатаўляемай на электрапліце.

Па Совецкай Беларусі

НАПЯРЭДАДНІ ЛЕНІНСКІХ ДЗЁН

Да ленінскіх дзён і 30-годдзя рэвалюцыі 1905 года ў музеі рэвалюцыі БССР адкрываецца новы аддзел. У фотаздымках, экспанатах, дыяграмах і мастацкіх карцінах будуць паказаны ўвесь ход падзей рэвалюцыі 1905 года, годы рэакцыі і рэвалюцыйнага ўздыму.

У гомельскім музеі імя Луначарскага рыхтуецца выстаўка «11 год без Леніна па ленінскаму шляху».

Шырока разгарнулася падрыхтоўка да ленінскіх дзён на прадпрыемствах Гомеля. На фабрыцы «Комінтэрн» на пашыраным пасяджэнні парткома сумесна з актывам былі заслуханы справаздачы комуністаў ленінскага набору. Па цэхах праводзяцца гутаркі. На фабрыцы «Праца» арганізуецца выстаўка, прысвечаная Леніну. На кватэры ў рабочага Людэрмана будзе праведзен вечар успамінаў аб Леніне.

ВЫСТАЎКА „АХОВА ЗДАРОЎ'Я БССР ДА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ"

У Беларускім інстытуце фізіятрыі адкрылася вялікая выстаўка «Ахова здароўя БССР да з'езда советаў». Акрамя шматлікіх дыяграм і фотаздымкаў выстаўлены ўзоры вытворчасці фармацэўтычнага завода, пратэзнай майстэрні і Інстытута мікрабіялогіі. Адкрыт спецыяльны пакой мацеры і дзіцяці.

Кожны дэлегат з'езда атрымае ад Наркамата аховы здароўя хатнюю аптэчку і бібліятэчку з 12 кніг па пытаннях аховы мацярынства і дзяцінства.

НОВЫ ДЗІЦЯЧЫ САНАТОРЫЙ У КРЫНКАХ

У адзнаку XI усебеларускага з'езда советаў у Крынках (Старадарожскі раён) адкрыт новы санаторый для сухотных дзяцей на 110 коек. Санаторый добра абсталёван і забяспечан усімі відамі лекавай дапа-

ГОМЕЛЬСКАЯ ТЭЛЕФОННАЯ СТАНЦЫЯ УСТУПІЛА У ЭКСПЛААТАЦЫЮ

У падарунак усебеларускаму з'езду советаў 16 студзеня ў Гомелі пушчана новая магутная тэлефонная станцыя. Станцыя абсталявана па апошняму слову тэхнікі апаратурай, выпушчанай совецкімі заводамі.

З пускам новай станцыі забяспечваецца бесперабойнае абслугоўванне горада і раёна тэлефоннай сувяззю.

ЗЛЁТ ЦЫРУЛЬНІКАЎ МЕНСКА

16 студзеня ў памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра адбыўся першы злёт цырульнікаў Менска. Прысутнічала звыш 800 чалавек работнікаў цырульняў і ўдарнікаў фабрык і заводаў.

Злёт намеціў рад практычных мерапрыемстваў па паляпшэнню работы цырульняў і перадвярэнню іх ва

пандэнта «Звязды»).

На фабрыках і заводах шырока разгарнуліся завочныя спрэчкі па ўступнаму слову тав. Чарвякова і дакладу тав. Галадзеда. У часе абедзенага перапынку на фабрыцы «Профінтэрн» з рабочымі праведзены гутаркі. Арганізаваны завочныя спрэчкі ў штодзенках. 16 студзеня арганізавана калектыўнае слуханне з'езда па радыё на кватэры ў тав. Мясгікова, дзе прысутнічала 60 чалавек. На акулярнай фабрыцы ў часе абедзенага перапынку быў распрацаван рапарт рабочых Віцебска XI з'езду советаў БССР.

На фабрыцы «Дзвіна» была праведзена нарада партыйна-профсаюзнага актыва, на якой прысутнічала 60 чалавек. 25 чалавек актыва выдзелены для распрацоўкі ўступнага слова тав. Чарвякова. 15 студзеня ў інтэрнатах і кватэрах рабочых былі праведзены гутаркі, прысвечаныя з'езду советаў. У інтэрнаце ткацкага слова тав. Чарвякова, прысутнічала 47 чал.

На кватэры ў героя пяцігодкі тав. Міхайлавай, дзе сабраліся рабочыя ў колькасці 15 чал., была праведзена гутарка па дакладу тав. Галадзеда.

На голкавай фабрыцы 15 студзеня ў часе абедзенага перапынку былі праведзены гутаркі рабочых аб з'ездзе советаў. 16 студзеня ў часе абедзенага перапынку было распрацавана рабочымі ўступнае слова тав. Чарвякова.

На заводзе «Комінтэрн» па цэхах былі праведзены агульныя сходы рабочых па распрацоўцы ўступнага слова тав. Чарвякова і быў выпушчан бюлетэнь.

Па дакладу тав. Галадзеда і ўступнаму слову тав. Чарвякова на фабрыках і заводах Віцебска выпушчаны 400 бюлетэняў з завочнымі выступленнямі.

ШЭМПЕЛЬ.

аб парадку і умовах заключэння перамір'я паміж Балівіяй і Парагваем.

Падкамісія канстатавала, што гэты адказ прадстаўляе сабою адмаўленне Парагвая прыняць рэкамендацыі пленума Лігі нацый ад 24 лістапада 1934 года.

Падкамісія прапанавала, пачынаючы з 24 лютага 1935 года, г. зн. па скончэнні трох месяцаў з дня прыняцця рэкамендацый Лігай нацый, лічыць вайну Парагвая супроць Балівіі незаконнай. У якасці першай санкцыі супроць Парагвая падкамісія прапанавала зняць эмбарго (забарону) на ўвоз зброі для Балівіі, прыняўшай рэкамендацыі Лігі, і захаваць гэту забарону для Парагвая.

Кансультацыйны камітэт аднагалосна прыняў прапанову першай падкамісіі.

...лейшай фашызацыі краіны. Пятс указаў на намер урада арганізаваць супрацоўніцтва з грамадствам праз пасярэдніцтва саслоўных палат.

Далей ён пацвердзіў, што ў сувязі з прыняццем новай канстытуцыі ў плебісцытам у 1933 г. выбары ў сойм назначаны не будуць. Для зацвярджэння новай канстытуцыі ў канчатковым выглядзе паводле слоў Пятса, будзе склікан ўстаноўчы сход, які будзе часткова складацца з асоб, выбраных прамым галасаваннем, часткова з асоб, дэлегаваных муніцыпалітэтамі, рыцарамі крыжа і свабоды (фашысцкая арганізацыя), грамадзянскай гвардыяй (фашызаваная жандармерыя), універсітэтамі, судовымі органамі, царквою, нацыянальнымі меншасцямі і саслоўнымі палатамі.

...заводскіх ячэек аднадушна прынялі ў канцы снежня рад рэзалюцый, у якіх выказваюць глыбокі смутак байцоў антыфашысцкага падполля па поваду смерці тав. **Кірава.**

Рэзалюцыі, цалкам і поўнасцю адабраючы мерапрыемствы совецкага ўрада супроць контррэвалюцыйных падонкаў былай зіноўеўска-трацкісцкай антысовецкай групы, патрабуюць бязлітаснага вынішчэння двурушнікаў і заклікаюць членаў партыі **Тэльмана** яшчэ шчыльней згуртавацца вакол правадыра сусветнага пролетарыята т. **Сталіна.**

...могі. Адкрыт санітарны прапускнік з ваннамі і душамі, праведзены вадаправод і каналізацыя, арганізаваны фізіятрычны габінет, лабараторыя і т. д. Санаторый мае ўласную электрастанцыю. Кошт будаўніцтва і абсталявання каля 200 тыс. руб.

Пераходны сцяг саюза цырульнікаў перадан цырульні 2-га аддзялення Чырвонага крыжу.

Злёт паслаў прывітанне XI усебеларускаму з'езду советаў.

СУСТРЭЧА ДЭЛЕГАТАЎ З'ЕЗДА З УДАРНІКАМІ МЕНСКА

16 студзеня вечарам пасля пасяджэння з'езда советаў на фабрыках і заводах Менска адбылася сустрэча ударнікаў прадпрыемстваў з дэлегатамі з'езда.

Права на прыём дэлегатаў атрымалі тыя заводы і фабрыкі, якія прышлі да з'езда советаў з рапартам аб перамог, з выкананнем і перавыкананнем промфінплана.

Усюды дэлегатам была аказана выключна цёплая і радасная сустрэча.

У таварыскіх гутарках, ударнікі Менска расказвалі, як яны змагаюцца за выкананне вытворчых планаў, за аўладанне тэхнікай, за культуру соцыялістычнай працы.

Калгаснікі калгасніцы—дэлегаты з'езда са Слуцкага, Аршанскага, Бабруйскага і іншых раёнаў гаварылі аб тым, як яны працуюць на соцыялістычных палях, як праводзяць у жыццё лозунг таварыша Сталіна аб тым, каб ператварыць усе калгасы ў большэвіцкія, а калгаснікаў у заможных.

На заводзе імя Варашылава стары майстар ліцейнага цэха тав. Лоскат сфармуляваў сваю прамову ў некалькіх словах: «Як добра, як радасна жыць».

Рабочыя завода імя Кірава прадэманстравалі дэлегатам з'езда сваё апошняе дасягненне — на заводзе да з'езда советаў адкрыт электрасветагабінет, абсталяваны лепшымі і каштоўнейшымі прыладамі.

На кандзіцерскай фабрыцы «Камунарка» дэлегат з'езда — падшэфнага БССР лінкора «Парыжская комуна» тав. **Пуга** ў адказ на прывітанне рабочых сказаў:

Мы з вялікай увагай сочым за гіганцкімі поспехамі працоўных Совецкай Беларусі. Працуйце спакойна. Ахова совецкіх граніц у надзейных руках.

Вельмі цёпла сустрэлі дэлегатаў мяснікоўцы.

Старшыня калгаса «Чырвоны шлях», Мазырскага раёна, **Рукас** Надзя расказала рабочым, як ударнікі-калгаснікі вывелі адстаўшы калгас у перадавую калону.

— Мы, — сказала Рукас, — атрымалі на працадзень у два разы больш, чым у мінулым годзе, з поспехам выканалі ўсе сельска-гаспадарчыя работы. Мы падыходзім да сапраўды заможнага жыцця.

Каля 70 дэлегатаў з Магілеўскага, Лёзненскага, Парыцкага, Лоеўскага і іншых раёнаў наведалі прасторныя і азеляненыя цэхі фабрыкі імя Кагановіча.

Ад імя паўтаратысячнага калектыва рабочых фабрыкі дырэктар т. **Кліорын** і сакратар парткома тав. **Шамес** заяўляюць, што ў адказ на наведванне фабрыкі дэлегатамі з'езда калектыў яшчэ больш узмоцніць класавую пільнасць, павысіць якасць прадукцыі і яшчэ больш згуртуецца вакол ленінскай партыі і любімага **Сталіна.**

Такія-ж сустрэчы адбыліся на фабрыцы «Окцябр», на хлебакамбінаце, на заводзе імя Молатава і іншых прадпрыемствах.

Ва ўсіх выступленнях як ударнікаў Менска, так і дэлегатаў з'езда праходзіла адна думка: яшчэ цясней згуртуемся вакол комуністычнай партыі, вакол любімага правадыра таварыша **Сталіна.** Ніякай літасці да трацкісцка-зіноўеўскай контррэвалюцыі і ўсіх ворагаў рабочага класа.

Спіс таварышоў, вылучаных Менгаркомам КП(б)Б дакладчыкамі на тэму „XI год без Леніна пад кіраўніцтвам Сталіна“

Каменеў (КСК) — зав. імя Варашылава, Конік — зав. імя Кірава, Тавакальян — зав. «Большэвік», Агульнік — зав. «Ударнік», Фрыдман — зав. ланцутоў Галля, Ошэровіч (БелАН) — фабрыка імя Кагановіча, Лур'е — друкарня імя Сталіна, Джэлюк — электрастанцыя, Поссэ — завод імя Молатава, Зуськоў — ВЭА, Гурло — МТМ, Гінзбург (праж) — ЦЭЦ. Шпітальнік — шпалерная, Кісялёў — шчотачная, Ергальчык — шчапінная. Дунец — «Усход», Блаўштэйн — фабрыка імя Тэльмана, Бер — фабрыка індывідуальных заказаў, Готфрыд — фабрыка «Окцябр», Задзярнюк — фабрыка імя «8 сакавіка», Якуб — фабрыка «КІМ», Гераўкер (ЦК) — фабрыка імя Крупскай, Зярніцкі — фабрыка імя Фрунзе, Краўчук — скураная фабрыка. Прусілін М. (аспірант) — лямцавая, Жаркі — хлебазавод, Цыпіна — фабрыка «Чырвоны тэкстыльшчык», Грыцкевіч — Белпрамбуд, Каўлін — Менбуд, Адлерштэйн — майстэрні Белпрамбуда, Кучынскі — завод стандартных дамоў, Топаз — пажарная ахова, Кармін — фабрыка «Комунарка», Любін — мясакамбінат, Клімковіч — завод «Беларусь», Рубінштэйн — малочны завод. Ларочкін — завод малочных кіслот, Гераўкер (ЦСПСБ) — «Чырвоная зорка», Мельцэр — спіртазавод. Рабіновіч (БелТА) — завод «Пролетарый», Палігуеў — шклозавод, Кантараў — завод «Чырвоны хімік», Манахаў — Белкамунбуд, Рыжыкаў — паравознае дэпо, Давідовіч — вагоннае дэпо, Меліхаў — служба эксплаатацыі МББ, Дарожкін — завод імя Мяснікова, Хрыпач — служба пуці, Ляхаў — цагельны завод № 1-3. Хейфец (ВПІ) — цагельны завод № 2-4, Захарава — цагельны завод № 5-6, Окур — цагельны завод № 1, Клябанаў (ЦСПСБ) — цагельны завод № 8, Выдра — аўтарамонтны завод, Пасатапейка — клінкерны завод, Сакалінскі — хімфармзавод, Львовіч — Шавадаканал, Саевіч — УВСР-91, Шастакоў — калгас «Окцябрская рэволюцыя», Асіпчык — калгас «Новы быт», Турко — калгас імя Варашылава, Гірко — калгас «Новы шлях», Вадэйка — калгас імя Сталіна, Якута — калгас «Ударнік», Красноў — калгас «Большэвік», Пінкіс — соўгас «Большэвік», Пятровіч — калгас «Адраджэнне», Анціпенка — калгас «1 май». Сіцко — калгас «1 калгас «Пяцігодка ў 4 гады», Конанаў — калгас «Пяцігодка ў 4 гады», Дружалоўскі — калгас «Ленінскі шлях», Рудніцкі — калгас імя Фалько, Бранковіч — калгас імя Войкава, Голікаў — калгас імя Дзяржынскага, Аракелаў — калгас «Чырвоны партызан», Ефімаў — калгас «Комінтэрн», Багдановіч — калгас імя К. Маркса, Зарэмбскі — калгас «Усход», Лынькоў — калгас «Чырвоны спецыяліст», Дашукевіч — калгас імя Будзённага, Данілаў — калгас «Адраджэнне» (Абчак), Мікуноў — соўгас «1 май».

РЭЗЕРВ:

Фішбейн, Аксёнцаў, Аксёнаў, Шапіра (гістпарт), Немец, Новікава, Агол, Багарад, Ажгірэй, Шэвахові, Рагаза, Манчаш, Савіцкі, Лазар..., Фрыдрых, Лагодзіч, Палікан, К...коў, Добрускін, Гурчанка, Сырэц, Глезераў, Кейлін, Розін.

УВАГА: 20 студзеня г.г., у 7 гадзін вечара, у малой зале Дома партактыва прызначаецца інструкцыйны даклад тав. Поссэ для дакладчыкаў і сакратароў парткомаў. Яўка ўказаных таварышоў абавязкова.

Нам. сакратара Менгаркома КП(б)Б ХАДАСЕВІЧ.

НОВЫ КАЛГАС ІМЯ КІРАВА

ОРША. (**Па тэлефону ад карэспандэнта «Звязды»**).

У Панізоўскім сельсовеце, Аршанскага раёна, аднаасобнікі вёскі Зіпчаўка арганізаваліся ў калгас, якому прысвоілі імя любімага правадыра ленінградскага пролетарыята **Сергея Міронавіча Кірава.** У новы калгас уступіла 17 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Новаўступіўшыя калгаснікі ўзялі абавязацельства на працягу работы XI з'езда советаў БССР поўнасцю абагуліць масмасць і закончыць падрыхтоўку да веснавой сяўбы.

У адзнаку XI з'езда советаў шырыцца прыліў у калгасы. У калгас «Ленінская іскра» ўступіла 7 гаспадарак. Вёска Паддубцы калектывізавана поўнасцю. Ёсць прыліў у калгасы «Чырвоныя ўсходы» і імя XVI партз'езда.

ЛОСЬ.

ЗАМАЦОЎВАЮЦЬ ДАСЯГНУТЫЯ ПОСПЕХІ

МАГІЛЕЎ. (Ад карэспандэнта «Звязды»).

На прадпрыемствах, у клубах, ленінскіх кутках і на кватэрах рабочых і служачых наладжана калектыўнае слуханне работы XI усебеларускага з'езда советаў.

У гонар з'езда на фабрыках і заводах адбыліся сходы рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў.

Прамысловасць Магілеўшчыны, якая выканала датэрмінова промфінплан мінулага года і дала звыш плана прадукцыі на 7 мільёнаў рублёў, па-большэвіцку ўзялася за замацаванне поспехаў.

Рад буйнейшых прадпрыемстваў, як шаўковая фабрыка, завод імя Сталіна, рымарная фабрыка і іншыя, паспяхова штодзенна выконваюць свой промфінплан.

Калектыў швейнай фабрыкі імя Валадарскага абавязаўся ў першым квартале 1935 года асвоіць яшчэ 17 і ў першым паўгоддзі 29 новых фасонаў адзення.

ЛЕВІН.

Вялікая ўвага да работы з'езда

ДЗЯРЖЫНСК. (**Па тэлефону ад карэспандэнта «Звязды»**).

Калгаснікі і працоўныя аднаасобнікі раёна з вялікай увагай сочаць за работай з'езда советаў.

Калгаснікі калгаса «Большэвіцкая сяўба» сабраліся ў праўленне для таго, каб праслухаць па радыё даклад тав. Галадзеда. Яны запрасілі і аднаасобнікаў.

8 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак падалі заявы аб прыёме іх у калгас.

50 проц. калгаснікаў калгаса «9 студзеня» маюць свае радыёўстаноўкі. Яны не прапускаюць ні аднаго вячэрняга пасяджэння з'езда.

40 калгаснікаў калгаса «Комунар» праслухалі прамову тав. Чарвякова і даклад тав. Галадзеда і расказалі аб іх на сходзе астатнім калгаснікам. Калгас узяў на сябе абавязацельства да канца студзеня выканаць квартальнае заданне па загатоўках і вывазцы лесу. Такія-ж абавязацельствы ўзялі на сябе калгасы імя Дзімітрава, «Ударнік» (№ 2), «Чырвоны баец», «Чырвоная Беларусь» і іншыя.

У калгасе «Чырвоная Беларусь» па радыё слухалі даклад тав. Галадзеда 75 калгаснікаў. Жывёлагадоўчая секцыя Навасацкага сельсовета абгаварыла пытанні жывёлагадоўлі, высунутыя тав. Галадзедам у яго дакладзе. З 16 па 22 студзеня праводзіцца масавы агляд конскага пагалоўя ў сувязі з падрыхтоўкай да веснавой пасеўнай кампаніі.

МАНЬКОЎ.

ДЭЛЕГАТЫ НАД СТАЛІЦАЙ

Па шляху ў аўтабусе дзед Язэпаў, калгаснік Рагачоўскага раёна, расказвае:

— Еду я на кані верхам, а мост у нас праз рэчку разбурылі, толькі дзве вузенькія дошкі пакладзены. Пытаю цесляроў, як-жа праехаць, таварышы, мне ў калгас тэрмінова трэба?.. А вось, кажуць, калі ты такі калгасны герой, дык едзь праз гэтыя кладкі. Ну, узяло гэта мяне, скажу, за самае сэрца. Што-ж ты думаеш, кажу, што не паеду?.. Калгасны конь дзе хочаш пройдзе!.. І нацягнуў я павады, пакажу, думаю, ім калгаснае геройства. І што-ж вы думаеце, таварышы, пашоў конь, толькі кладкі гнуцца і скрыпяць... Ахнулі цесляры, а я пераехаў і памахаў ім шапкай: глядзі, што я за чалавек!..

Тав. Журовіч, дапамагаючы старому Язэпу сесці ў машыну, заўважыў: будзе страшна або холадна—махні, апеп...

Язэпаў пакрыўдзіўся.

— Я, дарагі таварыш чырвоным партызанам быў, кулі каля маёй галавы свісцелі і не баяўся. Праз кладку пераязджаў, не баяўся. А то з табой, совецкім чалавекам, у паветры баяцца буду...

Машына ўзнялася ў паветра і пашла над Менскам. Дэлегат XI усебеларускага з'езда советаў тав. Язэпаў у першы раз за 60 год жыцця падняўшыся ў паветра, глядзеў на сталіцу з вышыні птушынага палёту. Зрабілі першы круг. Лётчык павярнуўся і падміргнуў Язэпаву: Ну, як? Старык перагнуўся, наколькі дазваляў венер, біўшы ў твар і паказаў некуды ўніз. Журовіч зразумеў гест. Стары калгаснік хацеў праляцець над Домам урада, над залай, дзе зараз яго таварышы слухалі даклад Бенека. І машына апусцілася над самым Домам урада, ледзь не крануўшы дах. І каліселі зноў на аэрадром, Язэпаў абняў лётчыка і сказаў: Дзякуй, ад усяго майго працоўнага жыцця дзякуй!..

Самалёт падняў уверх 57-гадовую Яўгеню Мялешка, даярку калгаса «Іскра», Петрыкоўскага раёна. Старая вышла з машыны з важнасцю. Нехта з жадаўшых пажартаваць нечакана запытаў яе: «Як там, бабуля, бога не бачыла?». Яўгеня Мялешка паглядзела на яго з дакорам:

— Каб у бога верыла, недастойна-б я была на гэты з'езд прыехаць...

Вось ужо вярнуліся з першага паветранага хрышчэння брыгадзір свінасоўгаса «Варонічы» 18-гадовая Людміла Галубовіч і яе сяброўка Зоя Рачок. Вось ужо калгаснікі Дрысенскага раёна распытваюць пабываўшую ў паветры сваю дэлегатку Мацюшонак.

Узлятаюць і садзяцца машыны над снежным аэрадромам. Дэлегаты XI усебеларускага з'езда советаў лятаюць над цудоўнай, адваяванай у баях, соцыялістычнай сталіцай Беларусі.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Парткалегія КПК па Беларусі паведамляе, што 27 студзеня 1935 года ў 10 г. раніцы ў г. Гомелі (пада мяшканне ГК КП(б)Б) будуць разглядацца парткамісіяй ПК партсправы наступных тт.:

Багданава М. П., Кацмана Ш. Л., Дайнека В. Д., Рухаўца Ф. С., Рыбакова Р., Зайцава С. В., Радоша М. Я.—Гомель; Белахвосціка П. І., Новікава М. — Брагінскі раён; Галкова І. О., Толсценкава Е. К., Новікава А. С. — Церахаўскі раён; Азарава А. Н. — Веткаўскі раён; Таргонскага Р. Н., Джума К. І.—Лельчыцы; Бабкова П. Ф., Вараб'ёва А., Нікалаева П. П.—Буда-Кашалеўскі раён; Цімашэнка Ф. А., Карася Г. Т., Паўроза П., Канапляннікава М. К. — Лоеўскі раён; Ігнатчыка Я., Сіратовіча, Ката А. Г. — Хойнікі; Шустэрмана М. Л., Васкевіч Г. Ц., Яновіча Р. І. — Петрыкоўскі раён; Бандарца Р. Е., Іванова М. Е. — Рэчыца; Петрусенка Ф. К., Пракапенка І. І. — Кармянскі раён; Ляпеха К. С. — Камарынскі раён; Ігнаценка Я. А., Караткевіча Я. І.— Кармянскі раён; Чэмерыцката П. Е. — Чачэрск.

Яўка вышэйуказаных таварышоў абавязкова, прычым неабходна да дня разгляду справы прадставіць водзыў аб сваёй апошняй рабоце ў нізавой партарганізацыі.

Непаведамленне прычын няяўкі тт. на ПК па выкліку прымусіць зласць іх справы ў архіў без разгляду.

Парткалегія КПК пры ЦК ВКП(б) па БССР.

Нам. адк. рэд. А. ДЖЭЛЮК.

Менск, друкарня «Звязды». Уп. Галоўпітбела № К—1017. Тыраж 90800